

ЗВІТ

про стратегічну екологічну оцінку

Регіонального плану управління відходами в Житомирській області
до 2034 року

Житомир 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. Зміст та основні цілі Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області до 2034 року, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	4
II. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.....	37
III. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу. Опис наслідків виробничої діяльності для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	61
IV. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документу державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.....	71
V. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються документу державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час її підготовки.....	72
VI. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....	82
VII. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування	88
VIII. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	91
IX. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	92
X. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....	95
XI. Резюме нетехнічного характеру інформації	95
XII. Виконавці Звіту про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування.....	97

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у реалізації регіональної політики набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку.

Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) розглядається як процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, в тому числі здоров'я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та відшкодування можливих негативних наслідків.

Мета стратегічної екологічної оцінки – сприяння врахуванню екологічних міркувань у процесі підготовки та прийняття планів і програм з метою забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння збалансованому (сталому) розвитку. Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі планування.

СЕО проводиться згідно із вимогами Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 (із змінами, внесеними згідно з наказом Мінприроди від 29.12.2018 № 465).

СЕО здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Основними міжнародно-правовими документами щодо проведення СЕО є: Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє природне середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифіковано Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє природне середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегії) державної екологічної політики на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 лютого 2019 року).

Об'єктом даної стратегічної екологічної оцінки є проєкт Регіонального плану управління відходами в Житомирській області до 2034 року.

Розробка Звіту з стратегічної екологічної оцінки проєкту Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області до 2034 року здійснювалася робочою групою фахівців.

I. Зміст та основні цілі проєкту Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області до 2034 року, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Відповідно до чинного законодавства охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України.

Соціально-економічний розвиток Житомирщини тісно й нерозривно пов'язаний зі станом навколишнього природного середовища регіону та безпосередньо залежить від реалізації стратегічних завдань у сфері охорони та збереження довкілля. Так, до основних принципів формування регіональної екологічної політики належать охорона та поліпшення стану навколишнього природного середовища, гарантування безпечних екологічних умов для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем.

Регіональний план управління відходами на території Житомирської області до 2034 року розроблено з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування, зокрема:

- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закону України «Про управління відходами» з моменту набрання чинності»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закону України «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року»;
- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки;
- Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року;
- Національної стратегії управління відходами в Україні на період до 2030 року;
- Національного плану управління відходами до 2033 року.

План розроблено з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

- Рамкової Директиви №2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких директив»;

- Директиви Ради №1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів»;
- Директиви №2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 р. «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;
- Директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення);
- Директиви 96/82/ЄС про управління ризиками масштабних аварій, в яких задіяні небезпечні речовини, з поправками, внесеними Директивою 2003/105/ЄС та Регламентом (ЄС) 1882/2003;
- Директиви 2011/92/ЄС про оцінку впливу деяких державних і приватних проєктів на навколишнє середовище;
- Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проєктів та програм;
- Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 р. «Про упаковку та відходи упаковки»;
- Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 р. «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;
- Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 р. «Про батареї та акумулятори та відпрацьовані батареї та акумулятори».

Загальна мета Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області до 2034 року (далі – РПУВ): створити та забезпечити належне функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля, зумовленого утворенням відходів, шляхом дотримання ієрархії управління відходами, з урахуванням економічних можливостей як держави, області, громад, так і основних утворювачів відходів.

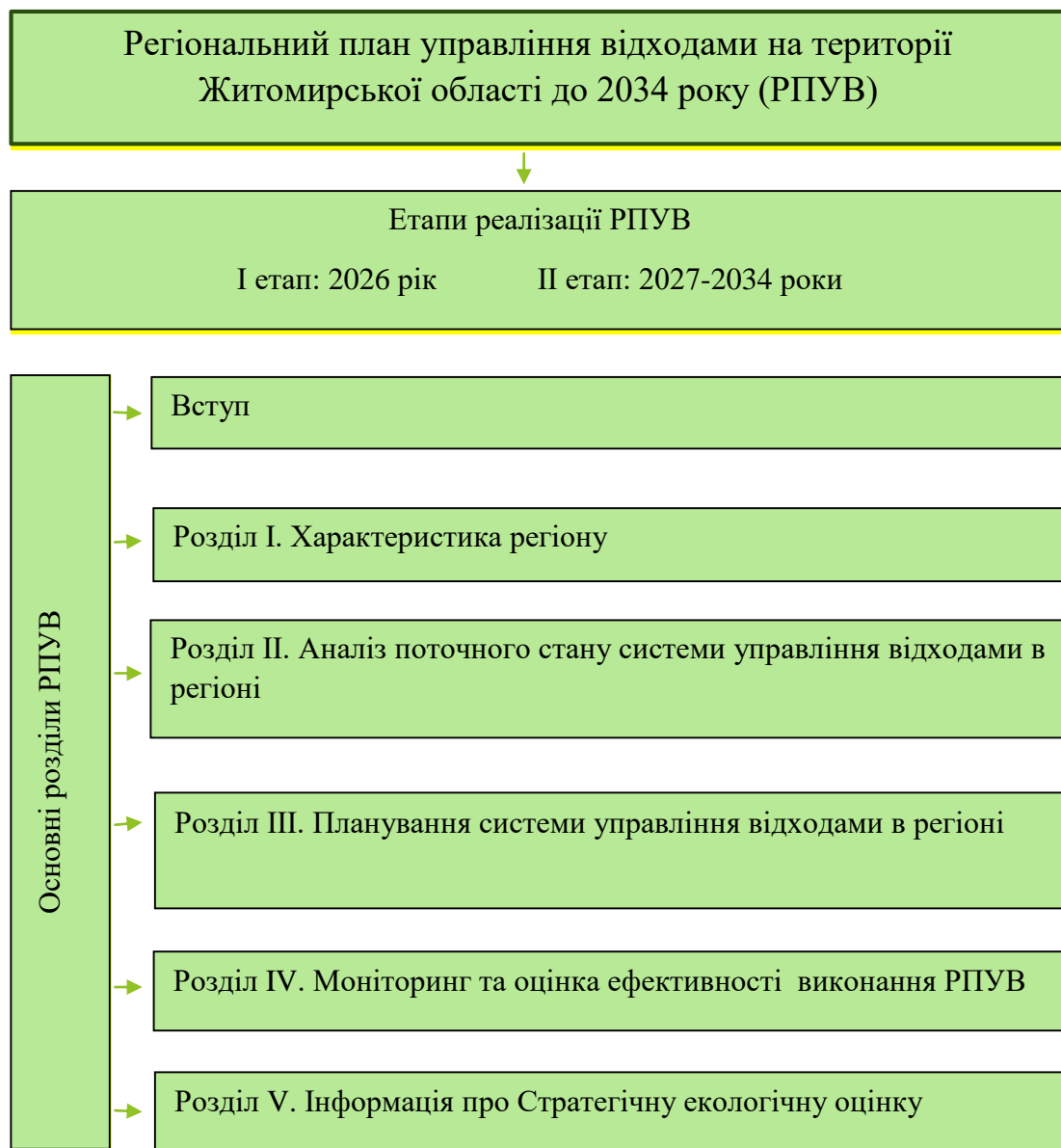
Впроваджений системний підхід в управлінні відходами, як очікується, у свою чергу, призведе, до створення умов для підвищення стандартів життя населення.

Загальна мета реалізується відносно кожного потоку відходів, з урахуванням особливостей управління кожним з потоків відходів. Крім цього, за результатами SWOT-аналізу (розділ 2.4 проєкту РПУВ) по окремих потоках відходів у РПУВ встановлюються додаткові специфічні цілі.

Основними завданнями розроблення РПУВ є визначення конкретних суспільних, освітньо-просвітницьких, організаційно-технічних, регуляторних, технологічних та технічних заходів, передбачених Національною стратегією та Національним планом, відповідальних виконавців та строків здійснення заходів, джерел та обсягів фінансового забезпечення, засобів контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів реалізації

Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області до 2034 року.

Зміст РПУВ відображає основні завдання, які мають бути вирішені для досягнення основної мети представлені в схемі 1.

Цільові показники виконання РПУВ встановлено з урахуванням вимог та цільових показників, визначених Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року, та Національним планом управління відходами до 2033 року, а також результатами SWOT-аналізу системи управління відходами в регіоні. Дані щодо локалізації цільових показників Національної стратегії наведені в таблиці 1.2. Значення цільових показників національного рівня, прийнятих для регіону, наведені у таблиці 1.3.

Деталізація встановлених цілей і цільових показників розглядається відносно регіональної системи управління відходами в цілому, а також за окремими потоками відходів (таблиця 1.).

Цілі та цільові показники РПУВ

№	Цілі	Цільові показники	Фактичне значення	Значення цільових показників РПУВ згідно з НПУВ		
			2025 р.	2026 – 2027 рр.	2028 – 2030 рр.	2031-2034 рр.
1	2	3	4	5	6	7
1	Удосконалення та наближення національного законодавства до вимог законодавства ЄС на виконання положень Угоди про асоціацію у сфері управління відходами	Розроблення місцевих планів управління відходами, планів підприємств, установ та організацій, відсотків	1	100	100	100
2	Впровадження економічних інструментів для удосконалення сфери управління відходами	Стимулювання запобігання та зведення до мінімуму утворення відходів, повторне використання, відновлення, зокрема рециклінг відходів	10	15	20	25
		Будівництво інфраструктури управління відходами та впровадження іноваційних технологій, що передбачає для кожного потоку відходів розроблення заходів із управління відходами згідно із п'ятирівневою ієрархією відходів та створення інфраструктури збирання, зберігання, відновлення та видалення побутових відходів на основі регіонального (кластерного) підходу:				
		Стимулювання щодо зменшення кількості утворення побутових відходів на одну особу, кг на рік	343,3	310,0	275,0	240,5
		Управління відходами упаковки	Цільові показники з управління відходами упаковки визначаються законодавством про упаковку та відходи упаковки і будуть впроваджені після прийняття Закону України «Про упаковку та відходи упаковки»			30
	Управління відходами батарей та акумуляторів	Цільові показники з управління відходами батарей та акумуляторів визначаються законодавством про батареї та акумулятори і будуть				

№	Цілі	Цільові показники	Фактичне значення	Значення цільових показників РПУВ згідно з НПУВ		
			2025 р.	2026 – 2027 рр.	2028 – 2030 рр.	2031-2034 рр.
1	2	3	4	5	6	7
			впровадженні після прийняття законодавства про батареї, акумулятори та відходи батарей та акумуляторів			
		Управління відходами електричного та електронного обладнання	Цільові показники з управління (збирання, підготовка до повторного використання, рециклінг та відновлення) відходами електричного та електронного обладнання визначаються законодавством про відходи електричного та електронного обладнання та будуть впроваджені після прийняття закону про електричне та електронне обладнання, відходи електричного та електронного обладнання, який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів електричного та електронного обладнання			
		Управління відходами транспортних засобів, знятих з експлуатації	Цільові показники щодо повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів транспортних засобів, знятих з експлуатації, визначаються відповідним законодавством та будуть впроваджені після прийняття закону про управління транспортними засобами, знятими з обліку, який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів транспортних засобів, знятих з експлуатації			
		Управління відходами мастил (олив)	Цільові показники з управління (рециклінгу та відновлення) відходами мастил (олив) визначаються відповідним законодавством та будуть впроваджені після прийняття відповідного закону з управління відходами мастил (олив), який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів мастил (олив).			
		Управління відходами шин	Цільові показники з управління (рециклінгу та відновлення) відходами шин визначаються відповідним законодавством та будуть впроваджені після прийняття закону про управління транспортними засобами, знятими з обліку, який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів шин			
		Управління відходами будівництва та знесення	Цільові показники з управління (рециклінгу та відновлення) відходами будівництва та знесення будуть впроваджені після прийняття відповідного акту Кабінету Міністрів України щодо управління відходами будівництва та знесення			70
3	Удосконалення інституційної структури та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами	Підвищено рівень обізнаності населення щодо управління відходами, відсотків	10	25	40	90
		Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами, відсотків	50	55	70	90

№	Цілі	Цільові показники	Фактичне значення	Значення цільових показників РПУВ згідно з НПУВ		
			2025 р.	2026 – 2027 рр.	2028 – 2030 рр.	2031-2034 рр.
1	2	3	4	5	6	7
		Приведено об'єкти оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених законодавством вимог, відсотків	10	15	70	100
		Організація діяльності з управління за видами відходів, відсотків	20	25	70	100
		Зменшення загального обсягу відходів, що захоронюються, відсотків	76	76	70	50
		Припинено експлуатацію/закрито та рекультивовано об'єкти оброблення та видалення відходів, які не відповідають встановленим вимогам, відсотків до потреби	-	5	50	80
4	Забезпечення розбудови та модернізації/реконструкції інфраструктури управління відходами	Управління побутовими відходами				
		Охоплено населені пункти послугами з управління побутовими відходами, %				
		з них:				
		Міське населення, %	76	76	80	85% населених пунктів
		Сільське населення, %	30	30	50	85% населених пунктів
		Збільшено рівень підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, %	2,8	10	20	25
		Приведено об'єкти оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених законодавством вимог, відсотків	-	10	40	90
		Припинено експлуатацію/закрито та рекультивовано об'єкти оброблення та видалення відходів, які не відповідають встановленим вимогам, відсотків до потреби	-	59	100	-
		Впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання побутових відходів, відсотків	6,5	15	25	35
Зменшення захоронення біовідходів, які утворюються у складі побутових відходів		На 10 % від обсягу біовідходів	На 10 % від обсягу біовідходів	На 15 % від обсягу біовідходів		

№	Цілі	Цільові показники	Фактичне значення	Значення цільових показників РПУВ згідно з НПУВ		
			2025 р.	2026 – 2027 рр.	2028 – 2030 рр.	2031-2034 рр.
1	2	3	4	5	6	7
		Управління промисловими відходами				
		Розроблення та затвердження планів управління відходами видобувної промисловості, одиниць	-	-	-	1
		Проведення комплексних досліджень та впровадження існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій управління відходами, одиниць	-	-	-	1
		Забезпечено екологічно безпечне функціонування місць видалення промислових відходів, в тому числі і від каменеобробки	-	-	-	1
		Управління відходами будівництва та знесення				
		Підготовка до повторного використання, рециклінгу та інше відновлення матеріалів відходів будівництва та знесення, що не є небезпечними, відсотків	-	-	65	70
		Створення інфраструктури для оброблення відходів руйнування, одиниць	0	0	1	1
		Управління медичними відходами				
		Охоплення медичних закладів збором, транспортуванням, знезараженням та подальшим вивезенням на оброблення медичних відходів, відсотків	25	25	100	100
		Укладення договорів медичними закладами з суб'єктами господарювання, що мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами, відсотків	25	25	85	100
		Управління небезпечними відходами з інших джерел				
		Створено базу даних щодо утворення відпрацьованих нафтопродуктів та управління ними	-	1	-	1

№	Цілі	Цільові показники	Фактичне значення	Значення цільових показників РПУВ згідно з НПУВ		
			2025 р.	2026 – 2027 рр.	2028 – 2030 рр.	2031-2034 рр.
1	2	3	4	5	6	7
		Охоплення населення пунктами збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів, %	0	10	85	100
		Інвентаризація місць накопичення непридатних до застосування ХЗЗР. одиниць	-	1	1	2
		Вивезено накопичені непридатні до застосування ХЗЗР на знешкодження за межі області/ знешкоджено, відсотків до обсягу	-	-	-	100
		Очищено та реабілітовано земельні ділянки, забруднені непридатними до застосування ХЗЗР, відсотків до площ	-	-	-	100
		Управління знятими з експлуатації транспортними засобами				
		Для цього потоку відходів цільові показники будуть визначатися після прийняття законодавства про розширену відповідальність виробника, відсотків	-	-	-	*
		Створення переліку суб'єктів господарювання, які здійснюють на території області збір, сортування, переробку транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився, одиниць	-	-	-	1
		Створення інфраструктури збору сортування та переробки даних відходів, одиниць	-	-	-	1
		Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел				
		Управління відходами сільського господарства				
		Запровадження повторного використання відходів сільського господарства, відсотків до загального обсягу	-	30	90	100
		Організація компостування зелених відходів з громадських парків та озелених територій, кількість місць компостування у відсотках від потреби	-	30	100	100
		Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд				

№	Цілі	Цільові показники	Фактичне значення	Значення цільових показників РПУВ згідно з НПУВ		
			2025 р.	2026 – 2027 рр.	2028 – 2030 рр.	2031-2034 рр.
1	2	3	4	5	6	7
		Збільшення повторного використання осадів стічних вод від комунальних очисних споруд, відсотків до загального обсягу	5	10	40	60
5	Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами	проведення кампанії з підвищення обізнаності населення з управління відходами, кількість заходів	Щороку по 4 заходи	Щороку по 4 заходи	Щороку по 4 заходи	Щороку по 4 заходи
		проведення навчання підвищення знань працівників у сфері управління відходами, кількість заходів	Щороку по 4 заходи	Щороку по 4 заходи	Щороку по 4 заходи	Щороку по 4 заходи
		залучення мешканців до екологічних акцій, толок, прибирання територій, кількість заходів	Щороку по 1-2 заходи	Щороку по 1-2 заходи	Щороку по 1-2 заходи	Щороку по 1-2 заходи
		проведення заходів з підвищення обізнаності з управління відходами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, кількість заходів	Щороку по 1-2 заходи	Щороку по 1-2 заходи	Щороку по 1-2 заходи	Щороку по 1-2 заходи

* Цільові показники щодо підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів транспортних засобів, знятих з експлуатації будуть впроваджені після прийняття закону про управління транспортними засобами, знятими з обліку, який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів транспортних засобів, знятих з експлуатації.

** Цільові показники, встановлені Національним планом управління відходами, а саме: «Співвідношення спожитих фізичних обсягів природних ресурсів, утворених відходів та викидів забруднюючих речовин до обсягу валового внутрішнього продукту, % до рівня 2015 року» та «Обсяг утворених відходів від усіх видів економічної діяльності на одиницю валового внутрішнього продукту, розраховану на основі паритету купівельної спроможності 2011 року, кг на 1000 дол. США», не переносяться до РПУВ з таких причин:

- валовий внутрішній продукт є загальнонаціональним макроекономічним показником і не може бути коректно використаний для оцінки ефективності управління відходами на регіональному рівні;
 - утворення відходів та викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря часто відбувається на території одного регіону, але є результатом економічної діяльності суб'єктів господарювання, орієнтованих на забезпечення потреб інших регіонів або національного ринку в цілому;
 - зазначені індикатори не враховують міжрегіональні економічні зв'язки, переміщення сировини, продукції та відходів, що істотно впливає на територіальний розподіл екологічного навантаження;
 - на регіональному рівні відсутні інструменти прямого впливу на загальнонаціональні економічні процеси, від яких залежить динаміка ВВП.
- У зв'язку з цим забезпечення досягнення зазначених цільових показників на регіональному рівні є методологічно некоректним та практично неможливим.

Таблиця 1.3 Перелік діючих обласних стратегій, програм, планів дій, пов'язаних із сферою поводження з відходами

Рік	Назва (плану/програми/стратегії/)	Термін дії	Короткий опис запланованих заходів що стосуються сфери поводження з відходами
2024	Стратегія розвитку Бердичівської міської територіальної громади на період до 2027 року	До 2027 року	Забезпечення та поліпшення системи з управління відходами
	Програма охорони навколишнього природного середовища Бердичівської міської територіальної громади на 2025-2027 роки	2025-2027 роки	Придбання обладнання для збору та складування побутових відходів. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, у т.ч. на берегах водойм
2024-2025	Проект місцевого плану управління відходами Андрушівської міської територіальної громади на період до 2023 року	До 2030 року	Забезпечення та поліпшення системи з управління відходами
2024	Стратегія розвитку Гришківської селищної територіальної громади до 2027 року.	До 2027 року	Встановлення контейнерів для роздільного збору сміття; Охоплення домогосподарств централізованим збором і вивезенням сміття
2025	Програма поводження з твердими побутовими відходами у Вишевицькій територіальній громаді на 2025-2027 роки	2025-2027 роки	Створення логістичної моделі вивозу ТПВ для всіх населених пунктів громади; Придбання сміттєвоза вартістю орієнтовно 50 тис. євро; Придбання контейнерів (не менше 50 одиниць по 200 євро за одиницю); Облаштування 10-15 майданчиків під контейнери; Ліквідація стихійних звалищ та рекультивация забруднених територій; Проведення публічних зустрічей з мешканцями; Створення електронного реєстру точок збору відходів

2024-2025	Програма житлового господарства та поводження з відходами на території Житомирської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	2021-2025 роки	https://zt-rada.gov.ua/documents?keywords[0]
2024-2025	Програма охорони навколишнього природного середовища Малинської міської територіальної громади на 2024-2026 роки	2024-2026 роки	Придбання сміттєвих контейнерів; придбання сміттєвоза для вивезення твердих побутових відходів
2024	Програма перезатарення та утилізації невизначених, заборонених до вжитку отрутохімкатів на території Городницької селищної територіальної громади на 2025-2029 роки	2025-2029 роки	Проведено перезатарення та утилізацію заборонених до вжитку отрутохімкатів на території Городницької селищної територіальної громади
2025	Стратегія розвитку Ружинської селищної територіальної громади на період до 2027 року	До 2027 року	Придбання спецтехніки для комунальних організацій. Упровадження системи роздільного збору сміття
2024-2025	Просування серед мешканців Курненської територіальної громади методу компостування зеленої маси	До 2027 року	Щороку, особливо ранньою весною та пізньою осені, мешканці Курненської громади масово саплюють зелену масу, що накопичилась за сільськогосподарський сезон. Між тим викиди що утворюються є канцерогенними та сприяють у збільшенні захворюваності, особливо – легеневих хвороб. Крім того, часом вогонь перекидається на поля та лісосмуги, що створює додаткову небезпеку здоров'ю людей, а також їхньому майну. Для подолання цієї проблеми пропонується проект, що об'єднує інформаційно роз'яснювальну кампанію зі створенням доступної для кожного домогосподарства комунальної інфраструктури для компостування зеленої маси (компостних ям та подрібнювачів)

2024-2025	Стратегія розвитку Курненської територіальної громади	2021-2027 роки	Робота над проектом «Впровадження системи ефективного управління відходами на території Довбиської, Брониківської та Курненської громад
2024-2025	Стратегія розвитку Коростишівської міської територіальної громади на період до 2027 року (рішення Коростишівської міської ради від 20 серпня 2019 року № 800)	До 2027 року	На території Коростишівської ТГ розташований полігон твердих побутових відходів. Полігон ПВ розміщений за 1,8 км від житлової забудови м. Коростишів, за 1 км від промислової зони Коростишівського льонозаводу, 1,2 км від с. Бобрик, 550 м від р. Тетерів. Полігон переповнений і загрожує екологічному стану довкілля
2024-2025	Стратегія розвитку Попільнянської територіальної громади Житомирської області до 2025 року	2018-2025 роки	Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, вирішення проблем пов'язаних із вивезенням та утилізацією твердих побутових відходів
2025	Програма охорони навколишнього природного середовища Романівської територіальної громади на 2025-2030 роки	2025-2030 роки	утримання в належному санітарно-експлуатаційному стані діючих сміттєзвалищ (рекультивация; ущільнення, підгортання, обвалювання тощо); ліквідація стихійних сміттєзвалищ
2024-2025	Програма охорони навколишнього природного середовища Коростенської територіальної громади на 2022-2026 роки	2022-2026 роки	Проведення заходів щодо забезпечення екологічного безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення і знешкодження відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних хімічних засобів захисту рослин у місцях їх складування. Будівництво полігону твердих побутових відходів для м. Коростеня. Коригування робочого проекту. Виготовлення схеми санітарного очищення ТГ. Будівництво (облаштування), капітальний ремонт контейнерних майданчиків для збору ПВ, вторинної сировини. Придбання та впровадження обладнання та машин для збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування побутових відходів. Роздільна утилізація відходів підприємства КП «Водоканал». Облаштування додаткових контейнерів для сміття

2025	Стратегія розвитку Іршанської територіальної громади 2022-2027 роки	2022-2027 роки	<p>Виготовлення ССО населених пунктів громади</p> <p>Технічне переоснащення очисних споруд каналізації селища Іршанськ</p> <p>Розробити Програму поводження з побутовими відходами</p> <p>Облаштування полігону відходів</p> <p>Інвентаризація місць видалення відходів</p> <p>Закупити транспорт для вивезення ПВ</p> <p>Не допускати та ліквідувати стихійні сміттєзвалища</p> <p>Провести організаційні роботи та забезпечити надання послуг з вивезення ПВ з сільських населених пунктів громади</p> <p>Вивчити питання щодо будівництва контейнерних площадок та закупівля, встановлення контейнерів для відходів, урн для сміття</p> <p>Відвести спеціальні ділянки або поля компостування для вивезення опалого листя у період листопаду</p> <p>Визначення на конкурсних засадах надавача послуг з вивезення ПВ</p>
2024	Програма управління побутовими відходами Іршанської селищної ради на 2024-2027 роки	2024-2027 роки	<p>Поетапне закриття сміттєзвалищ ПВ в с. Мелені, с. Шершні, селище Іршанськ.</p> <p>Визначення та відведення майданчиків компостування для складування листя та сухої трави.</p> <p>Виготовлення містобудівної та землевпорядної документації для розміщення контейнерних майданчиків.</p> <p>Визначення місць тимчасового зберігання відходів руйнації, відмінних від полігонів, на час воєнного стану.</p> <p>Утилізація небезпечних побутових відходів</p>
2025	Програма охорони навколишнього природного середовища Іршанської селищної територіальної громади на 2025-2030 роки	2025-2030 роки	<p>Придбання обладнання та машини для збору, транспортування, ущільнення та складування побутових відходів.</p> <p>Створення пункту збирання ПВ.</p> <p>Утилізація непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин.</p>

			Технічне переоснащення очисних споруд каналізації селища Іршанськ Житомирської області
2024-2025	Стратегічний план сталого розвитку Олевської міської територіальної громади на 2017-2027 роки	До 2027 року	Придбання спецтехніки для прибирання та вивезення ПВ, упорядкування МВВ, поводження з ПВ
	Правила благоустрою території населених пунктів Олевської міської територіальної громади	Необмежений	Здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою, створення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля, збереження та охорона навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення
2025	Стратегія розвитку Ємільчинської громади на 2021-2027 роки, затверджена рішенням селищної ради від 03.12.2021 №1483	2021-2027 роки	Створити та налагодити систему роздільного збору, вивезення та утилізації побутового сміття та промислових відходів. Стале природокористування, створення безпечного життєвого середовища, збереження та розвиток традиційної поліської культури. Збільшити різноманіття та розширити географію житлово-комунальних послуг, що надаються
	Комплексна програма розвитку житлово-комунального господарства Ємільчинської селищної ради на 2024-2028 роки, затверджена рішенням селищної ради від 17.07.2024 № 3386	2024-2028 роки	Відшкодування різниці між розміром тарифу та розміром економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво КП «Благоустрій». Розширення та оновлення інфраструктури системи збирання та перевезення побутових відходів (контейнерні майданчики, контейнери, сміттевози). Утримання, експлуатація, закриття та рекультивація полігонів побутових відходів та сміттєзвалищ. Розширення кількості населення пунктів, охоплених послугою з управління побутовими відходами. Упровадження системи роздільного збору відходів. Упровадження системи поводження із небезпечними відходами на комунальних підприємствах та в закладах і установах

	Програма охорони навколишнього природного середовища Ємільчинської селищної територіальної громади на 2024-2028 роки, затверджена рішенням селищної ради від 17.07.2024 № 3390	2024-2028 роки	Розроблення місцевого плану управління відходами Ємільчинської громади. Проведення заходів щодо забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослину місцях їх складування
2024	Комплексна програма розвитку земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища Станишівської сільської ради на 2024-2028 роки	2024-2028 роки	Організація робіт із вивезення твердих побутових відходів. Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ. Облаштування контейнерних майданчиків для збору ПВ. Інформаційно-просвітницька робота серед населення щодо роздільного збору відходів

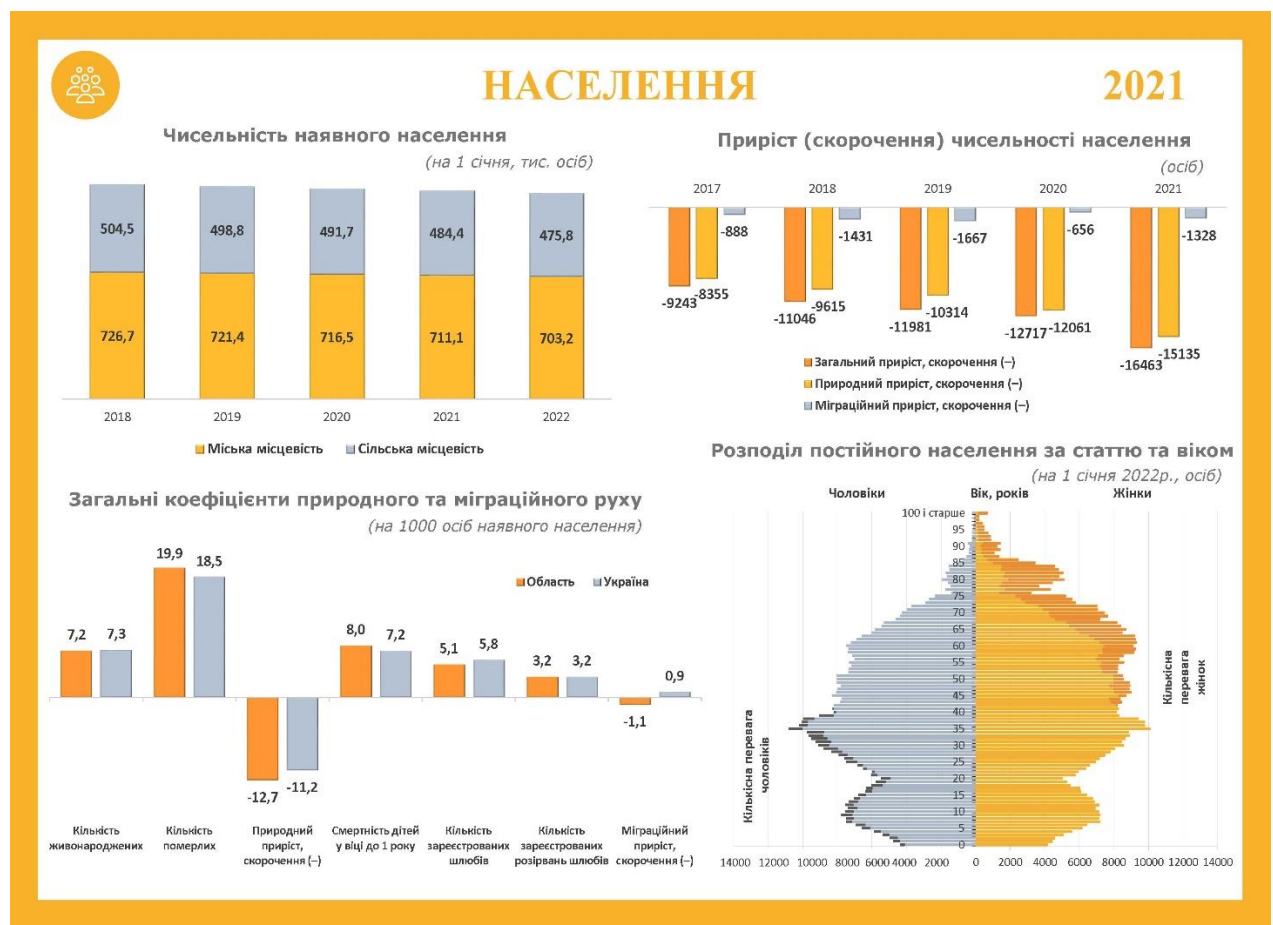
II. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Загальна характеристика області

Житомирська область утворена 22 вересня 1937 року. В своєму складі має 4 райони, 66 територіальних громад, 12 міст, 43 селища міського типу, 1613 сільських населених пунктів. Область розташована в північно-західній частині України.

Площа - 29 827 км².

Населення - 1 179, 801 чоловік (на 1 січня 2022 року).

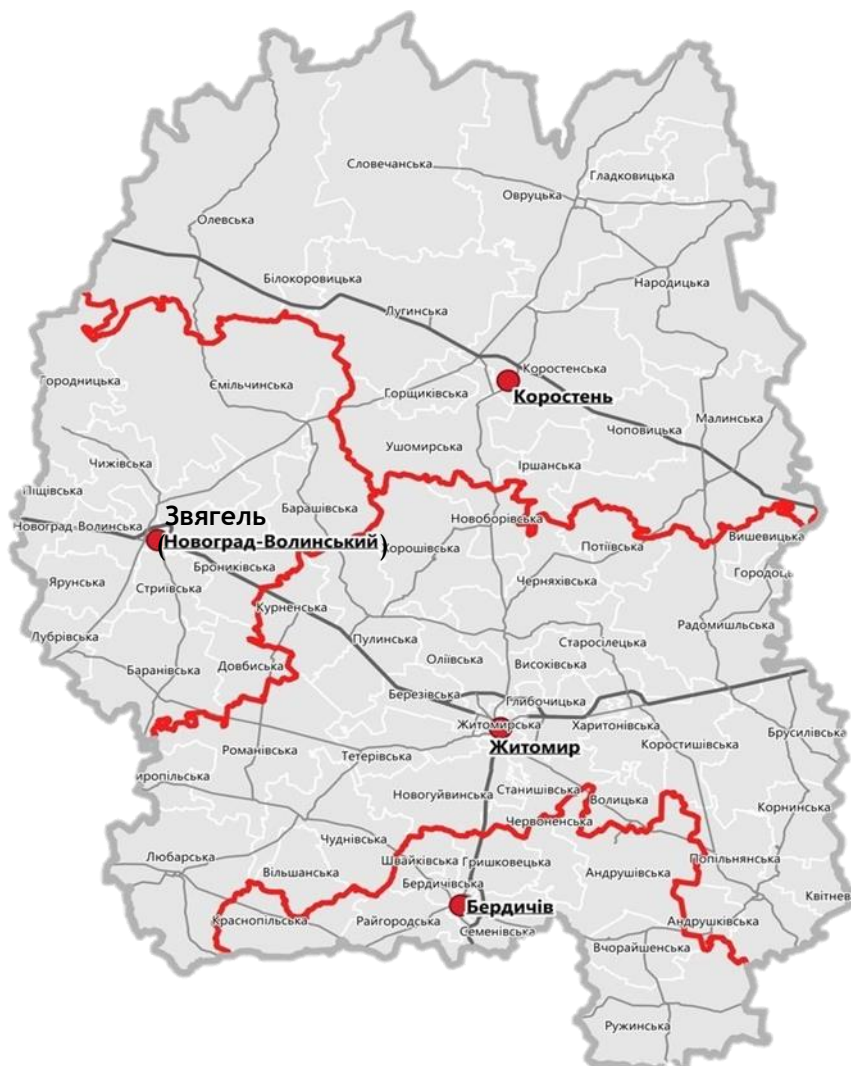
Мал. 2.1. Інформація про населення Житомирської області.

Клімат Житомирської області помірно континентальний.

Територія області знаходиться у двох природно-кліматичних зонах - Лісостепу (19 %) та Поліссю (81 %). Ці території суттєво відрізняються геологічною будовою, ландшафтною структурою, ґрунтами, лісистістю, ступенем сільськогосподарського освоєння території та видовим складом рослинного світу, у тому числі райованих сільськогосподарських культур.

В структурі гідрографічної сітки області великих річок немає, середніх річок – вісім: Тетерів, Случ, Уж, Ірша, Уборть, Ствига, Ірпінь та Словечна, загальною довжиною в межах області – 999,6 км.

В області нараховується 2 822 річки загальною протяжністю 13,7 тис. км, із них 329 - довжиною більше 10 км, протяжністю 6 692 км і 2 493 - довжиною менше 10 км, протяжністю 7 062 км. В області налічується 54 водосховища об'ємом більше 1 млн м³, їх загальна площа 7,7 тис. га, сумарний об'єм 184,4 млн.м³ та 1 827 ставків сумарним об'ємом 176,98 млн м³.

Мал. 2.2. Карта Житомирської області.

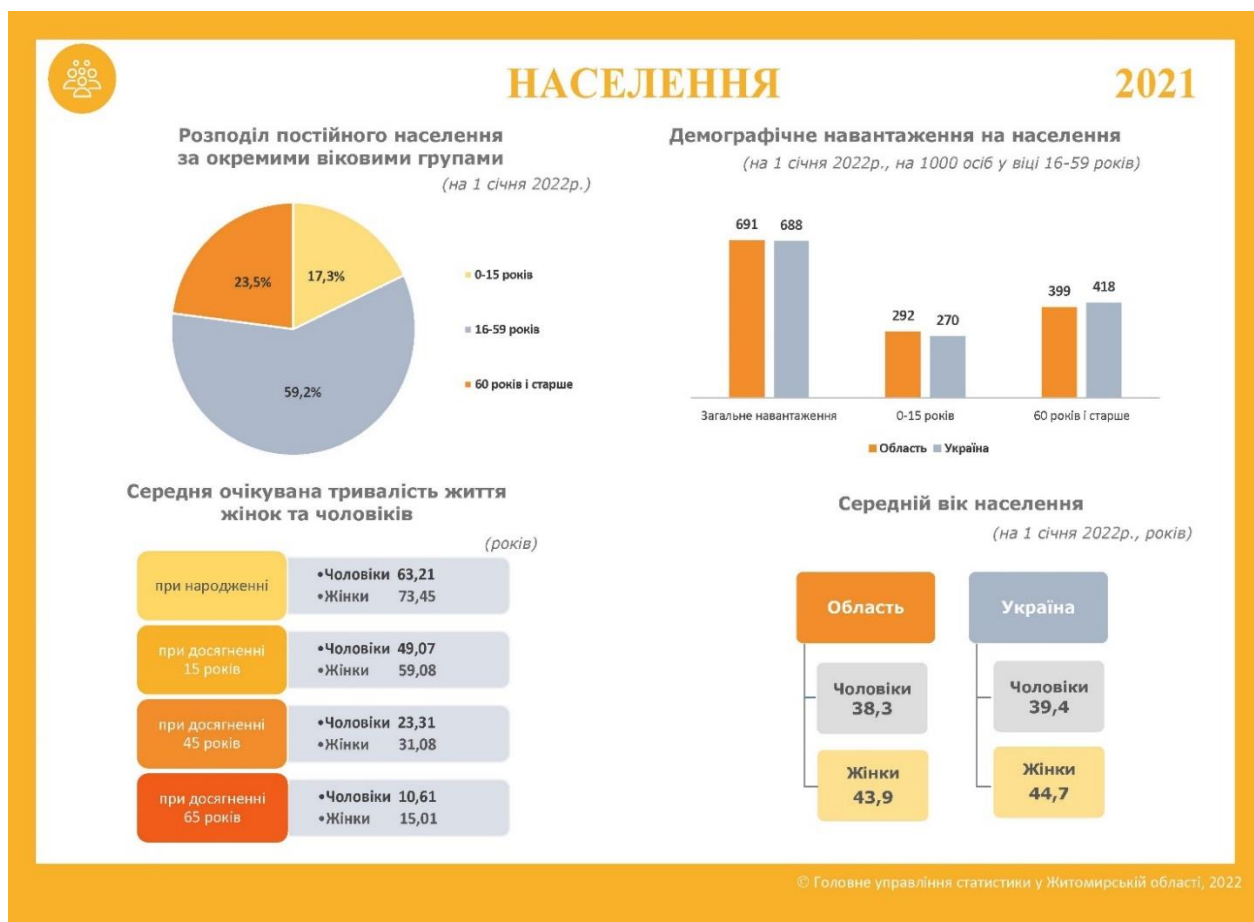
Для області характерний високий рівень залягання кристалічних порід, які у багатьох місцях виходять на денну поверхню. Область багата на різноманітні корисні копалини, в її надрах залягають поклади розсіпного ільменіту, комплексних апатит-ільменітових руд, самоцвітів, кварцитів, облицювального каменю, каолінів, мінеральної сировини для виробництва різних будівельних матеріалів, бурого вугілля, торфу та інших копалин. Запаси

титану на Житомирщині складають понад 85 % усіх розвіданих запасів титанових руд України.

Область володіє добре розвиненою сировинною базою облицювального каменю. У межах її території на сьогоднішній день розвідано 175 родовищ цілої низки кристалічних порід (граніти, лабрадорити, габро, перекристалізовані вапняки) з широкою гамою кольорових і декоративних властивостей, з яких розробляється 97 родовищ. Видобуток облицювального каменю складає майже 72 % від загального видобутку в Україні.

Площа сільськогосподарських угідь Житомирщини становить 1 510, 1 тис. га або 50,6 % території.

Вигідне фізико-географічне та економіко-географічне положення сприяє компактному заселенню, господарському освоєнню території, створює передумови для життєвої діяльності людей. Особливості економічно-географічного положення і природних факторів (грунтово-кліматичні умови, мінерально-сировинні, лісові і водні ресурси) у поєднанні створюють сприятливі умови для розвитку багатогалузевого сільського господарства та промисловості.

Мал. 2.3. Інформація про населення Житомирської області (2 частина).

Атмосферне повітря

Аналізуючи показники забруднення повітряного басейну Житомирської області, потрібно відмітити зовсім незначне зменшення загальної кількості викидів в атмосферне повітря в 2021 році у порівнянні з минулим роком.

У 2021 році в атмосферу області від стаціонарних джерел викидів надійшло 11,67 тис. т. забруднюючих речовин, що на 0,146 тис. т. (1,23%) менше ніж у 2020 році.

Незмінним залишився показник викидів розрахунку на душу населення щільності викидів від стаціонарних джерел області і склав 9,8 кг/чол.

Найбільшими забруднювачами атмосферного повітря в Житомирській області у 2021 році були суб'єкти господарювання Житомирського та Коростенського районів, частка викидів яких становила відповідно 35,5 та 28,7 відсотків від загального по області.

Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності залишається сільське, лісове та рибне господарство – більше 28,9% від загального; переробна промисловість – 28,1%, добувна промисловість і розроблення кар'єрів – 18,7 %, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 9%, викиди забруднюючих речовин яких складають більше майже 85 відсотків від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у Житомирській області.

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2021 рік та два попередніх

таблиця 2.1.

Показники	2019	2020	2021
<i>I</i>	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	392	264	325
другої групи	88	57	62
третьої групи	304	207	263
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	12,7	11,8	11,7
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	0,427	0,396	0,392
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на 1 особу, кг	10,5	9,8	9,8

Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території області склала 0,39 т/км² проти 3,89 т/км² в середньому по Україні (22 місце по Україні).

В розрахунку на душу населення щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення області склала 10,02 кг/чол. проти 54,2 кг/чол. в середньому по Україні (20 місце серед областей країни).

Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших.

Значне збільшення в області, як і в цілому по Україні, спостерігається за обсягами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел викидів, що в 2021 році склали по області 46,8 тис. т. Зростання даного показника по області становить 10,05% або на 4,7 тис. т. (за уточненими даними ГУ статистики у Житомирській області).

Деяку меншу частку в загальний рівень забруднення вносить галузь державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування; оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря і складає відповідно 3,793,53, 3,62 та % від загального.

В той же час найменший вплив на якість атмосферного повітря мають галузі невиробничої сфери (охорона здоров'я, надання комунальних послуг, освіта, фінансова діяльність тощо).

Моніторинг забруднення атмосферного повітря в м. Житомир здійснювався на двох стаціонарних постах спостережень Житомирського обласного центру з гідрометеорології: ПСЗ № 1, який розташований на вул. Вітрука, 31; ПСЗ № 2 - на вул. Михайла Грушевського, 14/20. Відібрано 6539 проб атмосферного повітря. Проби на вміст завислих речовин, діоксиду сірки, діоксиду азоту та важких металів були проаналізовані в лабораторіях спостережень за забрудненням атмосферного повітря Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського. Вміст оксиду вуглецю визначався фахівцями Житомирського ЦГМ на місці.

Загальний рівень забруднення в повітрі за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) в 2021 році оцінювався, як низький.

Середньорічні концентрації забруднювальних домішок, що визначались, не перевищували середньодобові гранично допустимі концентрації, за винятком діоксиду азоту, середня концентрація якого дорівнювала 2,5 ГДК с.д.

Стан водних ресурсів

Гідрографічна мережа Житомирської області розташована у межах суббасейну річки Прип'ять (56 %) території, або 16,6 тис. кв. км та середнього Дніпра (44 %), або 13,2 тис.кв.км.

Поверхневі водні ресурси в області формуються в основному із місцевого стоку у річковій мережі переважно на власній території, за рахунок атмосферних опадів, а також транзитного стоку, який надходить із суміжних областей.

Середня величина річкового стоку складає 3300 млн. куб. м, з них на території області формується 2800 млн. куб. м.

В області нараховується 2822 річки загальною протяжністю 13,7 тис. км, із них 329 - довжиною більше 10 км, протяжністю 6692 км і 2493 - довжиною менше 10 км, протяжністю 7062 км.

В структурі гідрографічної сітки великих річок немає, середніх річок вісім: Тетерів, Случ, Ірша, Уборть, Ствига, Словечна, Уж та Ірпінь.

Водність рік області досить нерівномірна по сезонах року та кліматичних зонах. Так водність рік в північних районах в 1,5-2 рази вище ніж у південних, до 70 % стоку річок припадає на весняну повінь, або літні паводки і лише до 30% - на решту періоду року.

Водозабезпеченість в області в середній по водності рік становить 2,6 тис. м³/чол., в маловодний рік – 0,9 тис. м³/чол.

В області нараховується 53 водосховища, загальною площею 7,7 тис. га та сумарним об'ємом 181.7 млн.м³.

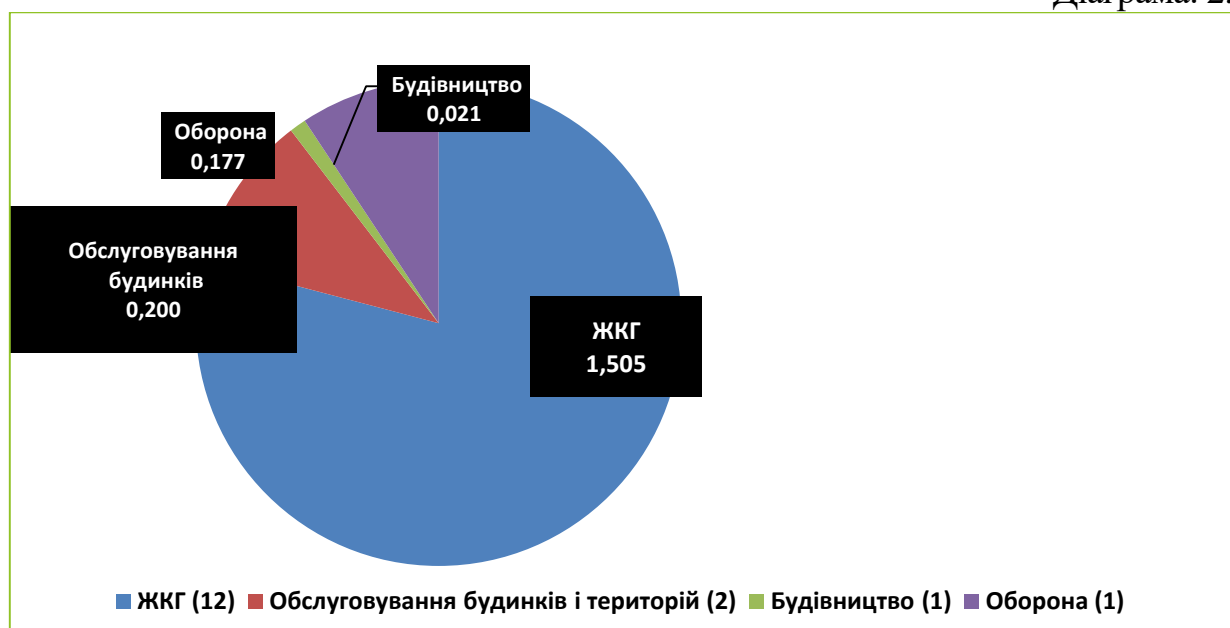
В області побудовано 2075 ставків сумарним об'ємом 151,7 млн.м³.

Більшість ставків на Житомирщині побудовані на малих річках та струмках, внаслідок чого їх водний стік зарегульований на 30-60%.

Загальна кількість озер в області - 9 шт., площа дзеркала яких становить 515,9 га.

Забруднювачі по галузях економіки, млн. м³

Діаграма. 2.1.

Протягом 2021 року скиди зворотних (стічних) вод у поверхневі водні об'єкти області надходили із 164 точкових джерел. Загальний обсяг скиду стічних вод в поверхневі водні об'єкти становив 63,358 млн.м³, із них 2,109 млн.м³ забруднених.

Скид забруднених зворотних (стічних вод) у поверхневі водні об'єкти здійснили 13 підприємств (2020-16 підприємств).

Основними забруднювачами залишаються підприємства житлово-комунальної галузі (9 водокористувачів) - 1,888 млн.м³ (89,5 %).

Комплекси очисних споруд каналізації комунальних підприємств застарілі і працюють неефективно, тому потребують реконструкції з впровадженням сучасних технологій очистки стічних вод.

За результатами аналітичних визначень рівень забруднення поверхневих вод у порівнянні з минулим роком істотно не змінився, у зв'язку із маловодним роком визначався ріст вмісту заліза загального по усіх створах.

Необхідні першочергові заходи щодо покращення якісного стану поверхневих вод на найближчі роки:

1. Охорона поверхневих і підземних вод від забруднення.
2. Відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного стану річок та заходи боротьби із шкідливою дією вод.
3. Паспортизація малих річок, ставків та водосховищ.
4. Вирішення на законодавчому рівні проблеми всебічної екологічної освіти громадян і пропаганди екологічної інформації.

5. Проведення реконструкції очисних споруд каналізації, 15 підприємств житлово-комунального господарства відводять зворотні (стічні) води з порушенням гранично-допустимого скиду.

6. Проведення ремонтів водопровідних мереж, так як втрати свіжої води при транспортуванні становлять 30,2 % від загального забору води житлово-комунальною галуззю.

Моніторинг поверхневих вод у межах Житомирської області проводиться на 8 масивах, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та 1 транскордонній ділянці водотоку, визначеної відповідно до міждержавних угод про співробітництво на транскордонних водних об'єктах.

Оцінка якості поверхневих вод здійснювалася на основі аналізу інформації стосовно величин гідрохімічних показників у порівнянні з відповідними значеннями їх гранично-допустимих концентрацій та фоновими показниками.

Інформацію про стан забруднення поверхневих вод надали Басейнове управління водних ресурсів річки Прип'ять, КП Житомирської міської ради «Житомирводоканал», міське комунальне підприємство «Бердичівводоканал» та Коростенське комунальне підприємство «Водоканал».

За даними моніторингу поверхневих вод, проведеного у 2021 році КП «Житомирводоканал», забруднення річок Тетерів та Кам'янка недостатньо очищеними стічними водами не зафіксовано.

Якість зворотних вод скидів № 2, № 5 та № 6 відповідають гранично-допустимому скиду (ГДС) речовин у водний об'єкт за стічними водами.

Індекс ЛКП (лактозопозитивні кишкові палички) скидів № 2 складає 5600 в 1 дм³, скиду № 5 – 5000 при нормі затверджених властивостей зворотних вод 5000 в 1 дм³.

За результатами лабораторних досліджень поверхневих вод р. Тетерів (500 м вище та 500 м нижче скиду № 2) вміст розчинного кисню в 8,85-8,34 мгО₂/дм³. По показниках ХСК, БСК, залізу вода не відповідає нормативам по

СанПин № 4630-88 (ХСК - 1,43 р., БСК₅ - 1,43 р., залізу - 1,56 р.).

Стан земельних ресурсів та ґрунтів

Земельний фонд Житомирської області станом на 1 січня 2022 року становить 2982,7 тис. га, в тому числі землі:

- сільськогосподарських підприємств - 559,2 тис. га;
- громадян – 760,4 тис. га;
- закладів, установ і організацій – 36,1 тис. га;
- промислових та інших підприємств – 14,1 тис. га;
- підприємств і організацій транспорту, зв'язку – 29,9 тис. га;
- частин, підприємств, організацій, установ, навчальних закладів оборони – 33,1 тис. га;
- організацій, підприємств і установ природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення – 20,4 тис. га;
- лісгосподарських підприємств – 1048,1 тис. га;
- водогосподарських підприємств – 10,9 тис. га;
- спільних підприємств, міжнародних об'єднань і організацій з участю українських, іноземних, юридичних та фізичних осіб – 0,1 тис. га;
- державної власності, які не надані у власність або користування (запасу, загального користування, резервного фонду) – 470,4 тис. га.

Структура ґрунтового покриву області обумовлена геологічною будовою Українського кристалічного щита, переважно рівнинним рельєфом місцевості, особливостями формування льодовикових та водно-льодовикових відкладів південно-польського і дніпровського періодів зледеніння та відкладами четвертинного періоду пов'язаного з антропогенною діяльністю.

Серед усього різноманіття ґрунтового покриву області найбільш родючі ґрунти зосереджені у південній частині: сірі лісові, темно сірі опідзолені ґрунти та чорноземи опідзолені – 119,3 тис. га, чорноземи типові – 205,6 тис. га, лучні та чорноземно лучні – 35,8 тис. га, дерново глейові – 21,5 тис. га.

Землі з ґрунтами високої природної родючості представлені наступним складом:

- чорноземи не еродовані не солонцюваті суглинкові на лесових породах – 112,5 тис. га;
- лучно-чорноземні та чорноземно-лучні незасолені не солонцюваті суглинкові – 79,7 тис. га;
- темно-сірі опідзолені та чорноземи опідзолені на лесах глеюваті – 38,6 тис. га;
- підзолисто-дернові суглинкові – 0,1 тис. га;
- торфовища глибокі і середньо глибокі осушені – 0,8 тис. га.

Нинішній стан ґрунтів сільськогосподарських угідь є достатньо проблемним. Ерозія, зменшення вмісту гумусів, засолення, закислення, ущільнення ґрунтів є дуже поширеним явищем на території області.

За еколого-агрохімічним станом ґрунтового покриву сільськогосподарські угіддя області оцінені у 37 балів, а орні землі – у 39 балів.

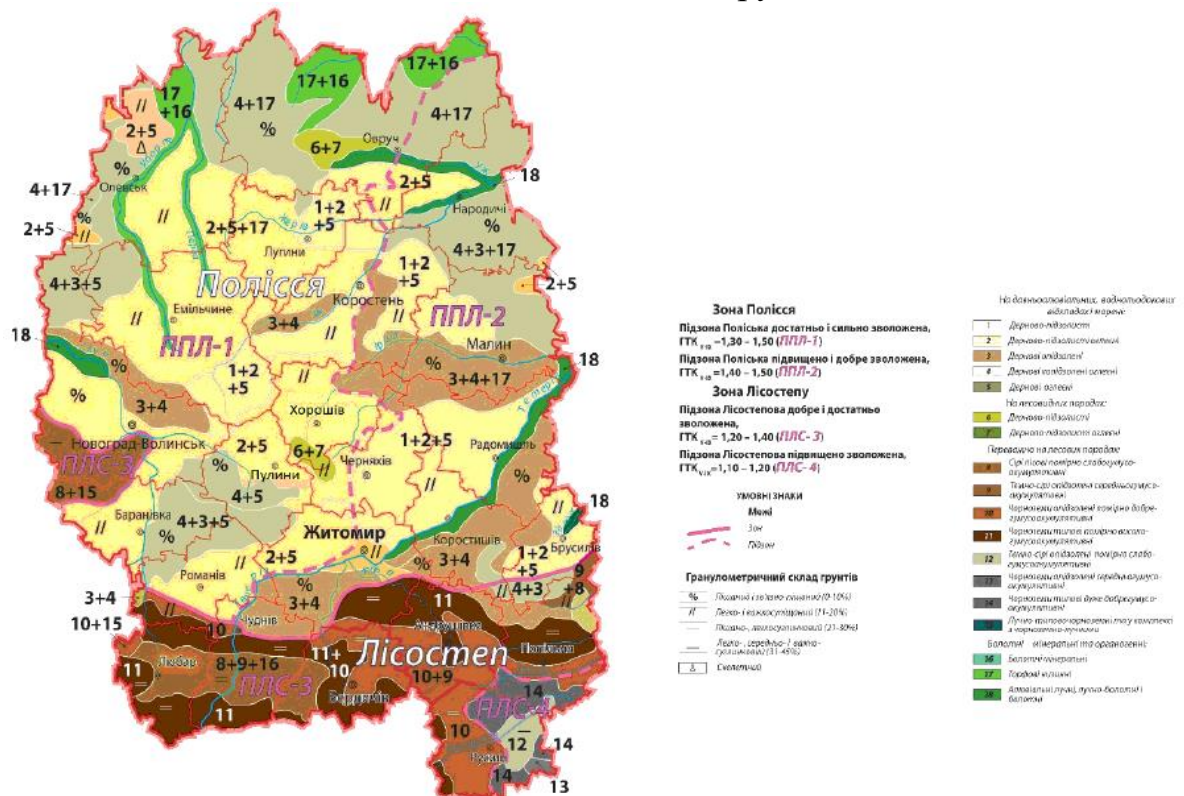
В середньому по Україні оцінка таких земель становить 55 балів, що в 1,3 раза більше, ніж по області. Орні землі в Лісостеповій зоні області мають середню оцінку 51 бал, Поліській – 32 бали.

Порівняльна характеристика показників ґрунтів області в порівнянні з суміжними регіонами та регіонами одного типу

Таблиця 2.2.

Область	Вміст гумусу*	pH*	Еколого-агрохімічний бал*
Україна	3,16	6,39	49,5
Житомирська	2,01	5,7	39,0
Волинська	1,56	6,1	41,0
Вінницька	2,7	5,5	46,0
Київська	2,98	6,02	48,7
Рівненська	2,27	6,0	39,0
Хмельницька	2,96	6,4	48,0
Чернігівська	2,41	5,46	45,0

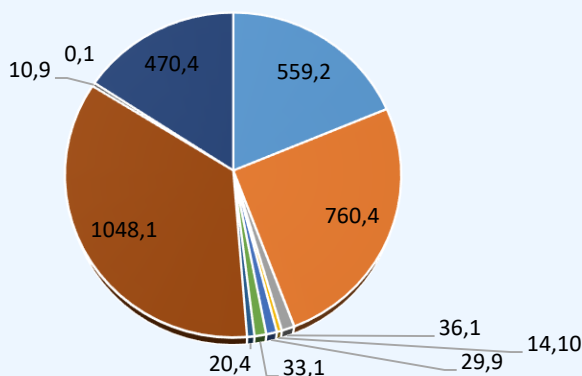
Мал. 2.4. Види та склад ґрунтів області.

Земельний фонд області

Діаграма 2.2.

Земельний фонд області

- с/г підприємства
- громадяни
- заклади, установи
- промислові та інші підприємства
- підприємства і організації транспорту, зв'язку
- частини, підприємства, організації, установи, навчальні заклади оборони
- організації, підприємства і установи природоохоронного, оздоровчого призначення
- лісгосподарські підприємства
- водогосподарські підприємства
- спільні підприємства, міжнародні об'єднання

Всього площа угідь з ґрунтами високої природної родючості становить близько 232 тис. га, площа сільськогосподарських угідь – 1510,1 тис. га або 50,6% території.

Нинішній стан ґрунтів сільськогосподарських угідь є достатньо проблемним. Ерозія, зменшення вмісту гумусів, засолення, закислення, ущільнення ґрунтів є дуже поширеним явищем на території області.

За еколого-агрохімічним станом ґрунтового покриву сільськогосподарські угіддя області оцінені у 37 балів, а орні землі – у 39 балів. В середньому по Україні оцінка таких земель становить 55 балів, що в 1,3 раза більше, ніж по області. Орні землі в Лісостеповій зоні області мають середню оцінку 51 бал, Поліській – 32 бали.

Надра

Потужний потенціал добувної галузі Житомирщини базується на розвіданих природних ресурсах регіону. У надрах області виявлено поклади розсипного ільменіту (титанові руди), комплексних апатитільменітових руд, самоцвітів, кварцитів, облицювального каменю, каолінів, мінеральної сировини для виробництва різних будівельних матеріалів, бурого вугілля, торфу, пірофіліту.

На території області суб'єктам господарювання надано 182 спеціальних дозволів на користування надрами з метою розробки родовищ корисних копалин та 16 спеціальних дозволів на геологічне вивчення перспективних ділянок. У добувній галузі функціонує 51 велике, середнє та вагоме за обсягами виробництва підприємство основного кола.

Особливе місце в мінерально-сировинному потенціалі області займають поклади декоративно-облицювального каменю. Розвідані запаси різновидів облицювального каменю складають 60 % від загальноукраїнських, а запаси лабрадоритів і габро становлять майже 90 % запасів цих корисних копалин в Україні. Щодо їх запасів, регіон займає лідируючі позиції не тільки в державі, але й у Європі.

В області користувачам надано право на експлуатацію 92 родовищ природного (блочного) каменю з широкою гамою кольорових та декоративних властивостей, з загальними запасами понад 140 млн м³. До розробки вже залучено понад 70 родовищ, які розвідані у Житомирському (Хорошівському, Коростишівському, Черняхівському), Коростенському (у т. ч. кол. Малинському) районах.

В зазначених районах окремі підприємства каменеобробної галузі використовують скельні відходи від видобутку та переробки блоків природного каменю для виготовлення бруківки, бордюру, буту та інших виробів для облаштування шляхових комунікацій з використанням каменоколів, фрезерувального обладнання вітчизняного та іноземного виробництва.

Також область володіє добре розвиненою сировинною базою каменю будівельного для виробництва щебеню та каменю побутового. Державною службою геології та надр України погоджено розробку 38 родовищ цієї сировини. На повну проекту потужність щебзаводів, здійснюється видобуток та переробка сировини на 26 родовищах. Питома вага випуску щебеню, гальки, гравію та каменю, дробленого в області становить 32,8 % від загального випуску цієї продукції в Україні.

Гірничорудні корисні копалини представлені польвошпатною сировиною, каоліном, сланцями пірофілітовими. Сировина польвошпатна – важлива складова для фарфоро-фаянсової промисловості, налічує два родовища: Грузлівецьке родовище пегматиту та родовище «Гірне», які практично відпрацьовані. З метою забезпечення потреб ринку сировиною, введено в експлуатацію ділянку «Вільха» в Звягельському (Новоград-Волинському, Баранівському) районі, розпочаті детальні пошуки на перспективних площах. На теперішній час право на розробку каолінів надано 5 підприємствам.

В області є значні запаси будівельних пісків, керамічних і цегельно-черепичних глин. На сьогодні гірничим підприємствам видано 11 ліцензій з метою промислової розробки родовищ піску із запасами 80 млн м³. Ще 2 підприємства отримали ліцензії з метою геологічного вивчення, у т. ч. дослідно-промислової розробки ділянок (родовищ) піску.

На території області знаходиться 77 родовищ цегельно-черепичної сировини з загальними запасами 76,5 млн м³. Право на розробку глин та суглинків надано на 3 родовища.

Розвідано 187 родовищ торфу, з яких фактично розробляється 2 в Коростенському (Олевському) районі, та готуються дозвільні документи на розробку 1 родовища в Коростенському (Овруцькому) районі.

Відповідно до Закону України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» одним із вагомих чинників подолання кризового становища в економіці України є належне забезпечення потреб економіки в мінерально-сировинних ресурсах та ефективне їх використання. Скрутне економічне становище України з часу набуття незалежності значною мірою зумовлене відсутністю власних дешевих джерел енергії. Єдиним на сьогодні виходом з такої ситуації є пріоритетний розвиток нових енергетичних технологій, що базуються на значних запасах в Україні кам'яного і бурого вугілля, багатих органікою сланців ("сланцевий газ"), торфу тощо та істотне нарощення обсягів використання нетрадиційних та альтернативних джерел енергії.

З урахуванням загальносвітових тенденцій у використанні корисних копалин основні проблемні питання задоволення на належному рівні потреб економіки в мінерально-сировинних ресурсах пов'язуються з такими факторами:

цінність і невідновлюваність природних мінеральних ресурсів зумовлюють необхідність їх раціонального та ощадливого використання. Інтенсивні методи видобутку, переробки і споживання корисних копалин на основі новітніх досягнень науки і техніки є невід'ємною складовою частиною загальносвітової технічної революції;

науково-технічний прогрес в усіх підгалузях мінерально-сировинного комплексу та жорстка конкуренція між виробниками мінеральної сировини у країнах з ринковою економікою унеможливають всупереч усім прогнозам перехід до активного використання бідніших руд.

У зв'язку з тим, що запаси горючих корисних копалин в Житомирській області представлені незначними покладами бурого вугілля та торфу, самодостатній енергетичний розвиток Житомирщини повинен цілеспрямовуватися на використання існуючих в Україні енергетичних потужностей атомної, гідроенергетичної та теплової електроенергії для забезпечення роботи гірничодобувних підприємств, з видобутку мінеральної сировини категорій А та Б:

категорія А - види мінеральної сировини, що інтенсивно видобуваються в Україні, характеризуються значними розвіданими запасами корисних копалин і компонентів та є предметом експорту або можуть розглядатися як такі з метою забезпечення в стислі строки валютних надходжень і надходжень до державного бюджету;

категорія Б - види мінеральної сировини, що на даний час в Україні видобуваються в обмежених обсягах, собівартість видобутку яких забезпечує граничний економічно вигідний рівень рентабельності, розробка ускладнюється

екологічними проблемами, розвідані запаси родовищ невеликі або виснажені, нові родовища недостатньо вивчені, але потреба в таких видах сировини зумовлена розвитком промисловості. Нестача таких видів мінеральної сировини покривається за рахунок імпорту.

В умовах воєнної агресії РФ, існують значні економічні та фізичні ризики для створення нових гірничовидобувних підприємств для видобутку мінеральної сировини категорій В і Г:

категорія В - види мінеральної сировини, родовища яких в Україні наявні, запаси їх (у тому числі значні) розвідані, але сировина видобувається в обмежених обсягах або не видобувається взагалі. Згідно з техніко-економічними розрахунками така мінеральна сировина при сучасному становищі економіки країни не є конкурентоспроможною порівняно з імпортною сировиною і не може бути рентабельно перероблена на вітчизняних підприємствах відповідно до діючих технологій. Водночас потреба в такій сировині може відновитися як результат освоєння новітніх технологій збагачення або попередньої переробки відповідних руд;

категорія Г - види мінеральної сировини, родовища яких на даний час в Україні не розробляються і недостатньо вивчені, але в перспективі можуть стати важливими для економіки держави, враховуючи потреби інших галузей промисловості.

З метою заміщення імпорту фосфорних добрив, на рівні Кабінету Міністрів України може бути розглянуто питання щодо розробки на території Житомирської області комплексних, у тому числі апатитових, родовищ мінеральної сировини категорії Г, за рахунок яких можна забезпечити частину потреби агропромислового комплексу України у фосфорних добривах.

Рослинний та тваринний світ.

На Житомирщині зустрічається близько 1600 видів судинних рослин, 294 види мохоподібних, 250 видів лишайників та ліхенофільних грибів, Серед судинних рослин в області першу десятку за кількістю видів утворюють такі родини: айстрові (243 види), злакові (132 види), осокові (84), губоцвіті (63), бобові (60), ранникові (58), гвоздичні (58), капустяні (57), розові (55), зонтичні (52).

Список рідкісних видів флори області нараховує 227 видів судинних рослин. На Житомирщині нині відомі єдині в Україні локалітети конюшини Спригіна (*Trifolium spryginii*), водяного жовтецю плаваючого (*Batrachium fluitans*), глоду дюнного (*Crataegus dunensis*).

Тваринний світ Житомирщини багатий і різноманітний. Він нараховує близько 400 видів, у тому числі ссавців – 67, птахів – 270, риб – 30.

Поліська зона характеризується великим розмаїттям фауни, серед представників якої зустрічаються і рідкісні у сучасній Україні представники хребетних (лось, рись, глухар, тетерук, рябчик, лелека чорний, орлан білохвіст,

змієд, тощо). Особливо цінними є мисливські тварини: олень благородний, козуля, дикий кабан. У заплавах річок водяться бобри, видра, норка європейська. У лісостеповій зоні області зростає чисельність зайців, лисиць, мишовидних гризунів та землерийв, проте видовий склад лісової фауни тут значно бідніший, ніж у лісах Полісся (частіше зустрічаються лише білки, лісові куниці, дещо менше – вовки, дикі кабани тощо). Разом з тим, є чимало видів хребетних, які поширені всією територією області, не маючи певних регіональних ареалів. Серед таких представники орнітофауни – водоплавні, болотні та лучні птахи (качки, кулики, перепілки).

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» Указом Президента України Володимира Зеленського від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» введено в Україні воєнний стан строком на 30 днів, тому користувачі мисливських угідь області не встигли здати ліцензії на добування мисливських тварин, звіти про результати проведення полювань та зведені дані чисельності основних видів мисливських тварин до Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства.

З метою запобігання реальній загрозі виникнення пожеж в лісах і мінімізації їх наслідків розпорядженням голови ради оборони Житомирської області Віталія Бунечка від 21.03.2022 року №11 введено в дію рішення ради оборони Житомирської області від 21 березня 2022 року «Про заборону відвідування лісів та використання відеореєстраторів», яким заборонено на всій території області відвідування лісів населенням і в'їзд (крім транзитних шляхів) транспортних засобів та іншої самохідної техніки.

Природно-заповідний фонд.

Станом на 01.01.2022 р. до складу природно-заповідного фонду Житомирської області входить 263 об'єкти загальною площею 141606,9924 га, з них загальнодержавного значення – 20 об'єктів загальною площею 57940,04 га та місцевого значення – 243 об'єкти загальною площею 83666,9524 га. Відсоток заповідності становить 4,75 %.

Природно-заповідний фонд області має таку структуру:

- природні заповідники – 2, площа – 50976,84 га;
- заказники загальнодержавного значення – 10, площа - 6757 га;
- заказники місцевого значення – 182, площа – 83201,7876 га;
- пам'ятки природи загальнодержавного значення – 2, площа – 51 га;
- пам'ятки природи місцевого значення – 40, площа - 221,59 га;
- ботанічні сади загальнодержавного значення – 1, площа – 35,4 га;
- дендрологічні парки місцевого значення – 3, площа – 14,9 га;
- парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення – 5, площа – 119,8 га;
- парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення – 18,

площа – 228,6748 га.

Ліси

Ліси є домінуючим природним типом рослинності області (лісистість області становить 34,1%).

В області переважають соснові ліси, які займають 59,1 % вкритої лісом площі.

Дубові ліси займають 19,1 % площі, березові – 14,7 %, вільхові – 4,7 %, осикові – 0,9 %, інші – 1,5 %.

Загальний запас стовбурової деревини становить понад 200 млн м³.

Площа земель лісогосподарського призначення становить 1073,36 тис. га, у т.ч.:

державних лісогосподарських підприємств – 773,1 тис. га;

комунальних лісогосподарських підприємств – 300,26 тис. га.

Площа земель лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю складає 942, тис. га.

Екологічна мережа Житомирської області

Екологічна мережа – єдина територіальна система, яка створюється з метою поліпшення умов для відновлення довкілля, забезпечення сталого розвитку регіону через досягнення екологічної рівноваги, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, шляхів міграції тварин – через поєднання об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища і відповідно до Законів та міжнародних зобов'язань України підлягають особливій охороні.

На виконання вимог Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки у 2010 році рішенням Житомирської обласної ради від 11.05.2010 № 1080 «Про затвердження схеми екологічної мережі Житомирської області» затверджено регіональну схему екологічної мережі Житомирщини.

Її основні завдання – збереження, розширення, відтворення та охорона єдиної системи територій з природним станом ландшафту та інших природних комплексів і територій, створення на їх основі природних об'єктів, які підлягають особливій охороні, що сприятиме зменшенню, запобіганню та ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності людей на навколишнє природне середовище, збереженню природних ресурсів, генетичного фонду живої природи.

Конфігурація екологічної мережі Житомирської області обумовлена об'єктивними факторами: реально існуючим просторовим поєднанням більш-менш збережених природних, перш за все лісових та болотних екосистем і об'єднанням їх у широтні смуги значної протяжності; формуванням на окремих ділянках осередків біорізноманіття завдяки унікальному поєднанню природних умов (наприклад, Словечансько-Овруцький кряж, середні течії річок Случ і

Тетерів) ; наявністю сформованої мережі об'єктів природно-заповідного фонду тощо.

Схема екомережі Житомирської області враховує суттєву різницю у збереженості природної рослинності Полісся та Лісостепу області, формує рівномірну мережу ключових та сполучних територій з метою формування та підтримки екологічної рівноваги у регіоні та збереження ландшафтного і біологічного різноманіття. Суттєвою рисою регіональної екомережі є об'єднання в ній близько 95% об'єктів природно-заповідного фонду області, а також вдале поєднання її з регіональними екомережами сусідніх адміністративних областей України. У схемі також об'єднані всі ІВА-території міжнародного рівня, які знаходяться на території області, найбільш цінні для охорони птахів, а також водно-болотні угіддя, які охороняються на цій території за міжнародними угодами.

Загальна площа регіональної екомережі Житомирської області становить 342,2 тис. га (близько 12% території області), у тому числі:

- ключових територій національного рівня – 161 тис. га;
- сполучних територій національного рівня – 132 тис. га;
- ключових територій регіонального рівня – 26,7 тис. га;
- сполучних територій регіонального рівня – 21,5 тис. га;
- відновлювальних ділянок – 11,5 тис. га.

Частина відновлювальних ділянок входить до складу ключових територій різних рівнів, а ключові території регіонального рівня – до сполучних територій національного рівня.

Перелік структурних елементів екологічної мережі Житомирської області:

Ключові території (ядра) національного рівня:

- I- Убортське;
 - II- Чорнобильське (Народицьке суб'ядро);
 - III- Коростишівське;
 - IV- Надслучанське;
 - V- Словечанський кряж;
- Сполучні території (екокоридори) національного рівня
- I- Убортсько-Вільчанський;
 - II- Городницько-Перганський;
 - III- Надслучансько-Коростишівський;
 - IV- Довбисько-Мальованський;
 - V- Убортсько-Народицький.

Ключові території (ядра) регіонального рівня:

- 1- Піщаницьке;
- 2- Червоно вольське;
- 3- Липницьке;
- 4- Радогощанське;

- 5- Ушомирське;
- 6- Малинське;
- 7- Барашівське;
- 8- Баранівсько-Романівське;
- 9- Житомирсько-Тригирське;
- 10- Коровинецьке;
- 11- Андрушівське.

Сполучні коридори (екокоридори) регіонального рівня:

- 1- Усівсько-Бучманська;
- 3- Білківсько-Барашівська;
- 4- Голубієвицько-Вепринська;
- 5- Кропивнянсько-Іршанська;
- 6- Церемська (долинна);
- 7- Новоград-Волинська Надслучанська (долинна);
- 8- Кропивнянсько-Новопільська;
- 9- Черняхівсько-Житомирська;
- 10- Тростяницька (долинна);
- 11- Бистрийська (долинна);
- 12- Верхнянадслучанська (долинна);
- 13- Любарсько-Трощанська;
- 14- Верхнететерівська (долинна);
- 15- Пустоська (долинна);
- 16- Верхньоздвиська (долинна);
- 17- Верхньоірпінська (долинна);
- 18- Верхньоунавська (долинна);
- 19- Роставицька (долинна).

Відтворювальні ділянки:

- 1- Болота «Бучмани» (колишні торфорозробки);
- 2- Болото «Озерянське» та оз. Корма (колишні торфорозробки);
- 3- Заказник «Глушець» (відтворення фауни, вторинне заболочування);
- 4- Заказник «Кутне» - (колишні торфорозробки);
- 5- Військовий полігон Житомирський;
- 6- Військовий полігон Новоград-Волинський;
- 7- Рекультивовані ділянки після розробок ільменіту (сmt Іршанськ);
- 8- Район сіл Рижани-Неділище (Звягельський район) – відновлення лучної та лісової рослинності, відслонення гранітів на перелогах;
- 9- с. Стрибіж (Житомирський район) – відновлення лісів на перелогах.

Основні складові структурних елементів екологічної мережі Житомирської області наведені в таблиці 10.

Таблиця 10

Складові структурних елементів екологічної мережі на території

Житомирської області

тис. га

Загальна площа області	2982,7
Загальна площа екомережі	1831,2*
Складові елементи екомережі	
Об'єкти ПЗФ	137,6
Водно-болотні угіддя	30,3
Відкриті заболочені землі	101,2
Водоохоронні зони, винесені в натуру	163,3
Землі водного фонду	55,4
Ліси та інші лісо вкриті площі	1096,4
Курортні та лікувально-оздоровчі території	0,1
Рекреаційні території	0,5
Землі під консервацією	0,1
Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	38,3
Пасовища, сіножаті	312,1
Радіоактивно забруднені землі, що не використовуються в господарстві	33,5

* Загальна площа екологічної мережі становить 1831,19 тис. га у зв'язку із урахуванням того, що території ПЗФ одночасно перебувають у інших складових елементах.

При проведенні діяльності та планованих заходів, що можуть мати вплив на довкілля, з обласною військовою адміністрацією проводиться інформаційне узгодження щодо впливу території планованої діяльності на складові елементи екологічної мережі.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення

Частина боліт Поліського природного заповідника під назвою «Поліські болота» має міжнародне значення згідно з Конвенцією про водно-болотні угіддя, їх загальна площа складає 2145 га.

Угіддя є типовим водно-болотним комплексом для одного з найбільш заболочених регіонів Європи – Полісся і включає ділянку верхових і перехідних боліт Міроші та ділянку перехідних низинних боліт у заплавах малих річок Болотниці і її притоки Жолобниці, що входять до складу Поліського природного заповідника.

Угіддя знаходиться у межах природоохоронної території, і тому тут здійснюються лише наукові дослідження, природоохоронні заходи. Поліський природний заповідник щорічно в план роботи включає організацію робіт щодо контролю за станом водно-болотного угіддя міжнародного значення «Поліські болота».

Головний напрямок досліджень – моніторинг за станом збереження біологічного та ландшафтного різноманіття.

Смарагдова мережа

Смарагдова мережа (Emerald Network) – це мережа природоохоронних територій європейського значення, яка створюється на виконання положень Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі. Об'єкти в межах Смарагдової мережі разом із територіями Natura 2000 становлять ядро Загальноєвропейської екологічної мережі (Pan European Ecological Network (PEEN)).

Держави – члени Європейського Союзу виконують вимоги Бернської конвенції шляхом розвитку мережі НАТУРА 2000, а території особливої охорони НАТУРА 2000 відповідають територіям особливого природоохоронного значення Смарагдової мережі.

Смарагдова мережа України – українська частина Смарагдової мережі Європи. Україна ратифікувала Бернську конвенцію 1996 року, взявши на себе зобов'язання створити мережу Emerald.

У 2019 році на засіданні Постійного комітету Бернської конвенції була затверджена сучасна схема Смарагдової мережі України. Тоді наша держава була визнана найпрогресивнішою з держав щодо розробки мережі Емеральд, що є важливим іміджевим зрушенням на міжнародній арені. У грудні 2020 року в українському парламенті був зареєстрований проект Закону України «Про території Смарагдової мережі» (№4461).

Мережа має мету зберегти види та екосистеми, які були визнані рідкісними на рівні всієї Європи. Їхній перелік доступний у Резолюціях 4 та 6 Бернської конвенції.

Частина території Житомирської області входить до Смарагдової мережі України, яка є частиною загальноєвропейської Смарагдової мережі (Emerald Network).

Розробка Смарагдової мережі України розпочалася у 2009 році і триває досі. Наразі Смарагдова мережа України включає близько 12% території країни, у тому числі чимало українських лісів.

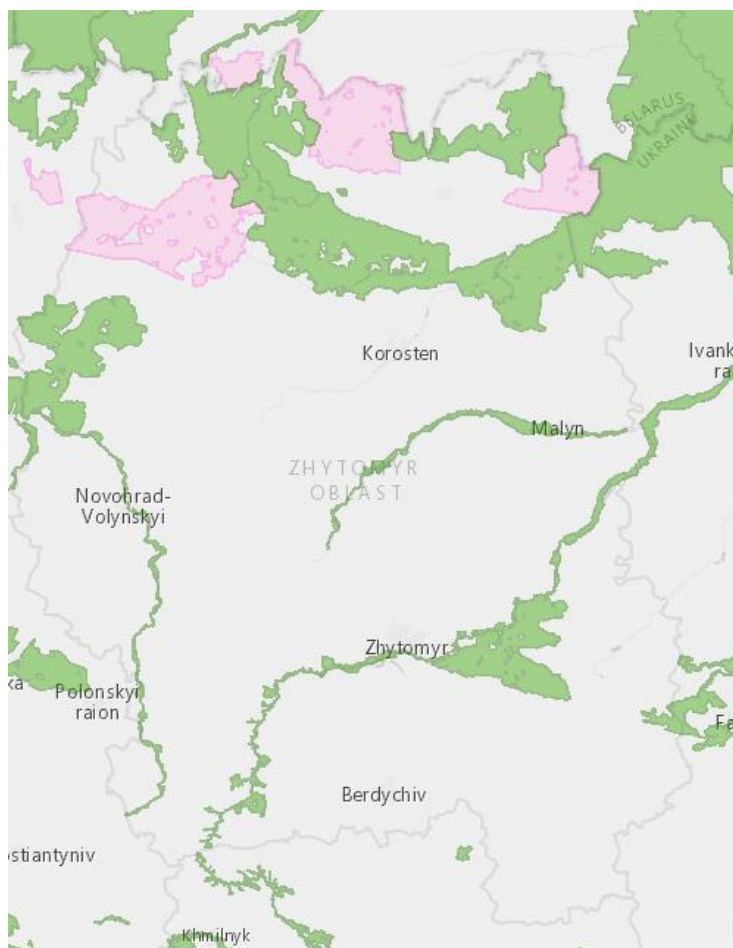
Перелік територій Смарагдової мережі, що знаходяться на території Житомирської області

(за офіційними даними <https://emerald.eea.europa.eu/>)

1. Poliskyi (SiteCode: UA0000001)
Area: 36 465,00 ha
Dataset year: 2022	9. Irsha river valley in Zhytomyr region (SiteCode: UA0000348)
Area: 10 116,90 ha
Dataset year: 2022
2. Olevskiy (SiteCode: UA0000482)
Area: 73 180,00 ha
Dataset year: 2022	10. Teteriv river valley (SiteCode: UA0000320)
Area: 51 710,29 ha
Dataset year: 2022
3. Zakhidno-Ovrutskiy (SiteCode: UA0000091)
Area: 33 452,00 ha
Dataset year: 2022	11. Korostyshivskiy (SiteCode: UA0000165)
Area: 41 696,00 ha
Dataset year: 2022
4. Slovechanskyi Kriazh (SiteCode: UA0000173)
Area: 95 849,00 ha
Dataset year: 2022	12. Unava (SiteCode: UA0000161)
Area: 13 331,00 ha
Dataset year: 2022
5. Pivnichno-Ovrutskiy (SiteCode: UA0000483)
Area: 54 210,00 ha
Dataset year: 2022	13. Sluch river valley in Zhytomyr region (SiteCode: UA0000335)
Area: 7 746,09 ha
Dataset year: 2022
6. Ovrutskiy (SiteCode: UA0000090)
Area: 45 237,00 ha
Dataset year: 2022	14. Korchyk river valley (SiteCode: UA0000356)
Area: 2 271,23 ha
Dataset year: 2022
7. Hrezlianskiy (SiteCode: UA0000481)
Area: 26 140,00 ha
Dataset year: 2022	15. Horodnytskyi (SiteCode: UA0000160)
Area: 54 260,00 ha
Dataset year: 2022
8. Drevlianskiy Nature Reserve (SiteCode: UA0000172)
Area: 32 178,00 ha
Dataset year: 2022	

Мал. 2.4. Смарагдова мережа Житомирської області.

Мал. 2.5. Смарагдова мережа Житомирської області

Поводження з відходами.

Серед низки екологічних проблем, які мають місце в області, особливо гостро стоїть проблема поводження з відходами, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливають на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється і тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх утилізації та знешкодження. Враховуючи природні та економічні фактори, основну складову в загальній масі відходів, що утворюються в області, займають тверді побутові відходи та виробничі відходи 4 класу небезпеки, які, в основному, видаляються на полігони, сміттєзвалища, накопичувачі тощо.

Станом на 01.01.2021 р. в обласному реєстрі місць видалення відходів є 6 полігонів та 822 сміттєзвалищ. На підприємствах Житомирської області протягом 2021 року утворилось 397,0 тис. т відходів I-IV класів небезпеки, що на 10 тис. т більше ніж у 2020 році.

Утилізовано – 33,4 тис. т відходів.

Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти 224,3 тис. т відходів.

Утворення відходів зосереджено переважно у місцях, де розміщені промислові підприємства, які є джерелами їх утворення. Станом

на 01.01.2021 року в обласному реєстрі зареєстровано 822 об'єктів місць видалення відходів та 6 полігонів для зберігання твердих побутових відходів.

Аналіз поводження з токсичними відходами у цілому по області проводиться за інформацією Головного управління статистики у Житомирській області. Так, протягом 2020 року підприємствами області утворено 397239,1 тонн відходів.

Відходи I - III класу небезпеки склали 1038,2 тонн (дані наведені в таблиці).

**Динаміка основних показників поводження з відходами
I-IV класів небезпеки (тис. т).**

таблиця 2.3.

№ з/п	Показники	2018	2019	2020
1	Утворено	486,2	474,5	397,0
2	Одержано від інших підприємств	–	–	-
3	Спалено	44,1	57,2	30,0
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	38,9	40,5	14,2
4	Утилізовано	48,9	53,3	33,4
5	Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	199,5	205,4	224,2
6	Передано іншим підприємствам	–	–	-
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	–	–	-
8	Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів по містах обласного значення та районах	5318,5	5427,8	5637,5

*за даними на сайті Головного управління статистики у Житомирській області, дата останньої модифікації: 16.08.2021.

На території Житомирської області впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів у містах: Баранівка, Бердичів, Коростишів, Радомишль, Звягель (Новоград-Волинський), Олевськ, Житомир, Малин, Коростень; селища міського типу: Черняхів, Попільня, Ружин; селах: Наталівка (Звягельський район), Дружба, Новоозерянка, Журжевичі, Жубровичі, Олександрівка (Коростенський район).

В області налічується 4 підприємства, які займаються переробкою та утилізацією відходів III класу небезпеки (поліетиленового та поліпропіленового виробництва) загальною потужністю 1,5 тис. т/рік та відходів IV класу небезпеки (паперової та картонної макулатури) – потужністю 154,5 тис. т/рік.

Радіаційна безпека.

Внаслідок Чорнобильської катастрофи значні площі угідь Полісся забруднені радіоактивними ізотопами, найбільш поширені з яких: цезій-137

(Cs-137) та стронцій-90 (Sr-90). Щільність забруднення ґрунтів сільськогосподарських угідь області цезієм-137 більше 1 Кі/км² виявлено на площі 148,4 тис. га (13,0 %), з них більше 5 Кі/км² – на площі 10,1 тис. га, що становить 0,9 % обстежених земель. Найбільше забруднені цезієм-137 угіддя Коростенського району (Овруцька міська рада, Гладковицька сільська рада, Народицька селищна рада, Коростенська міська рада та Лугинська селищна рада, щільність забруднення їх понад 1Кі/км² становить, відповідно: 36,6; 35,5; 25,5 та 23,1 тис. га або 47,6 %; 74,6 %; 89,5 % та 92,8 % обстежених земель. Значно забруднені угіддя Олевської міської ради, Малинської міської ради та Чоповицької селищної ради Коростенського району, а також Ємільчинської селищної ради Звягельського (Новоград-Волинського) району.

За видами сільськогосподарських угідь, щільність забруднення яких цезієм-137 перевищує 1 Кі/км², до орних земель відноситься 126,6 тис. га, до сіножатей та пасовищ - 47,4 тис. га.

Середній показник забруднення сільськогосподарських угідь області цезієм-137 становить 0,55 Кі/км² і в розрізі районів варіює від 0,06 до 2,95 Кі/км². Найвищі середні величини вмісту цезію-137 в ґрунтах Коростенського району (Олевська міська рада, Лугинська селищна рада, Коростенська міська рада, Овруцька міська та Гладковицька сільська ради, Народицька селищна рада, відповідно: 1,21; 1,39; 1,84; 1,95 та 2,95 Кі/км².

На орних землях середній вміст цезію-137 на 0,09 Кі/км² нижчий ніж в цілому по сільськогосподарських угіддях і становить 0,46 Кі/км². Як і в цілому по сільськогосподарських угіддях, на орних землях він найнижчий в ґрунтах ріллі Житомирського району (Пулинська селищна рада, Романівська селищна рада, Черняхівська селищна рада): 0,06 - 0,07 Кі/км², найвищий – в орних землях Коростенського району (Олевська міська рада, Овруцька міська та Гладковицька сільська ради, Коростишівська міська рада, Лугинська селищна рада та Народицька селищна рада, відповідно: 1,16; 1,39; 1,79; 1,92 та 2,82 Кі/км².

У ґрунтах пасовищ та сіножатей величина середнього вмісту цезію-137 становить відповідно 0,66 та 1,26 Кі/км². Найвища середньозважена величина цього елемента відмічена в угіддях Коростенського району (Олевська міська рада, Овруцька міська та Гладковицька сільська ради, Коростенська міська рада, Лугинська селищна рада та Народницька селищна рада): від 1,23 до 5,79 Кі/км².

Набагато складніша ситуація із визначенням рівня забруднення сільськогосподарських угідь стронцієм-90, у зв'язку із значно меншим об'ємом проведених досліджень. За рівнем забруднення стронцієм-90 територія з щільністю забруднення вище 0,15 Кі/км² займає 39,5 тис. га (3,4 %). Найбільше ґрунтів з щільністю забруднення стронцієм-90 від 0,15 до 3,0 Кі/км² виявлено в Коростенському районі (Народицька селищна рада, Лугинська селищна рада, Овруцька міська та Гладковицька сільська ради), де вищезазначені ґрунти займають відповідно 13,2; 9,2 та 12,5 тис. га або 51,2; 37,0 та 26,2 % обстежених земель. Середні рівні забруднення стронцієм-90 в Овруцькій міській та Гладковицькій сільській радах, Лугинській селищній раді та Народицькій селищній раді становлять 0,148; 0,151 та 0,168 Кі/км².

Вплив стану довкілля на здоров'я населення.

Здоров'я людини є головною цінністю держави та має важливе значення в житті кожної людини, надає можливість досягнути індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя.

Для Житомирської області, як і України в цілому, характерні негативні демографічні тенденції (високий рівень смертності, низький рівень народжуваності, інтенсивний процес старіння населення, зростання демографічного навантаження на працездатне населення, зростання захворюваності населення), високі показники забруднення атмосферного повітря, незадовільна якість питної води.

За даними Головного управління статистики у Житомирській області станом на 01.01.2021 в області нараховувалося 1208981 осіб постійного населення, у тому числі у міських поселеннях 714317 осіб (59,1% від загальної кількості населення) та 494664 особи (40,9%) у сільській місцевості. Загальне скорочення населення області протягом 2015-2020 років склало 47755 осіб, у тому числі міського – 21199, сільського – 26556 осіб.

Показник загального коефіцієнта народжуваності знизився за останні п'ять років у 1,5 разів, показник смертності є одним із найвищих по Україні. Середня очікувана тривалість життя в області найнижча по регіонах у 2020 році.

Показник захворюваності на туберкульоз за 9 міс. 2021р. зріс на 8,3% в порівнянні з аналогічним періодом 2020 року і становить 28,8 на 100 тис. нас., що свідчить про часткове відновлення виконання заходів протидії захворюванню туберкульозу в умовах реагування на виклики, пов'язані з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2.

Житомирська область є одним із осередків активного спалаху COVID-19 в Україні. Щоденне виявлення нових випадків коливається в межах 33-40% від кількості проведених досліджень. Станом на 01.11.2021 року в області підтверджено 117221 випадок коронавірусної хвороби та 2438 померлих. Медична галузь інтенсивно працює над подоланням наслідків пандемії: кількість закладів охорони здоров'я, що визначені для госпіталізації пацієнтів з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 – 24.

III. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

РПУВ спрямований на вирішення екологічних проблем області у сфері поводження з відходами. Реалізація РПУВ охоплюватиме всю територію Житомирської області, при цьому окремі заходи, визначені РПУВ, зосереджені на локальних територіях життєдіяльності населення. Метою розроблення та затвердження РПУВ є необхідність створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами у Житомирській області на

інноваційних засадах, впровадження стратегічного планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами у Житомирській області та її окремих територіальних громадах й населених пунктах, вибір оптимальної системи поводження з відходами (визначення інфраструктури для збирання, роздільного збирання, перероблення, оброблення та видалення відходів; наведення інформації про заплановані технології та методи управління відходами) та практичні заходи, що необхідні для її впровадження.

Основними завданнями розроблення РПУВ є визначення конкретних суспільних, освітньо-просвітницьких, організаційно-технічних, регуляторних, технологічних та технічних заходів, передбачених Національною стратегією та Національним планом, відповідальних виконавців та строків здійснення заходів, джерел та обсягів фінансового забезпечення, засобів контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів реалізації Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області.

За результатами спостережень встановлено, що за попередні роки на території області наявна тенденція до нарощення обсягів накопичення відходів. За продовження дії даної моделі управління відходами існує загроза поширенню деструктивних явищ із погіршенням стану навколишнього природного середовища та умов життєдіяльності населення області. Заходами РПУВ передбачено вирішення зазначеної проблеми шляхом розвитку інфраструктури перероблення відходів та впровадження роздільного збору. Реалізація РПУВ забезпечить концентрацію негативного впливу на локальних ділянках, що дозволить звільнити решту територій та обмежити вплив таких об'єктів на стан навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

Стратегічна екологічна оцінка РПУВ проводиться з метою забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я.

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою та третьою статті 3. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень. Результати SWOT – аналізу ситуації на території Житомирської області наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 SWOT-аналіз ситуації на території Житомирської області.

Таблиця 3.1.

Внутрішні сильні сторони	Внутрішні слабкі сторони та загрози
<p>наявність у місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування попереднього позитивного досвіду стратегічного та оперативного планування у сфері управління відходами;</p> <p>наявність в області позитивного досвіду співробітництва територіальних громад у сфері управління відходами;</p> <p>наявність позитивного досвіду співфінансування з бюджетів різних рівнів ініціатив громад у сфері управління відходами;</p> <p>наявність у місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування досвіду будівництва станцій сортування ПВ;</p>	<p>низька якість первинного обліку, узагальнення та аналізу даних щодо потоків відходів на усіх етапах управління відходами;</p> <p>низька інституційна спроможність місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо реалізації планів в сфері управління відходами на відповідних територіях;</p> <p>низький організаційний рівень послуги управління муніципальними відходами в багатьох населених пунктах та його не відповідності до вимог чинного законодавства;</p> <p>велика кількість місць захоронення ПВ, більшість з яких не мають обслуговуючої організації;</p> <p>вкрай низький рівень охоплення населених пунктів послугами з роздільного збирання ПВ;</p> <p>відсутність моніторингу впливу на довкілля на більшості місць захоронення ПВ;</p> <p>наявність на території області об'єктів, на яких накопичені небезпечні відходи;</p> <p>відсутність (або значний дефіцит) в області об'єктів інфраструктури оброблення відходів: електричного та електронного обладнання, відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів, медичних категорії В, небезпечних (які надають послуги у відповідності до законодавчо встановлених вимог);</p> <p>відсутність в області системи управління відходами: будівництва та знесення, небезпечними у складі побутових відходів;</p> <p>супротив з боку зацікавлених сторін відносно: будівництва окремих інфраструктурних об'єктів; у разі збільшення тарифів на послуги у сфері управління муніципальними відходами та ін.;</p>

Внутрішні сильні сторони	Внутрішні слабкі сторони та загрози
<p>наявність у суб'єктів господарювання усталеної практики управління власними відходами: промислові, небезпечні та сільського господарства.</p>	<p>створення інфраструктурних об'єктів, не передбачених (або не у відповідності до) РПУВ внаслідок неузгодженості рішень РПУВ з планами розвитку області і окремих її територій, закріплених в містобудівній документації відповідних рівнів;</p> <p>загрози та обмеження, пов'язані зі створенням інфраструктурних об'єктів, що можуть виникати внаслідок неузгодженості рішень РПУВ з розташуванням існуючих об'єктів природно-заповідного фонду, національної екологічної мережі з урахуванням перспектив її розвитку;</p> <p>неузгодженість дій відповідальних виконавців РПУВ на різних рівнях територіального управління етапі його реалізації.</p>

Зовнішні можливості	Зовнішні загрози
<p>залучення на реалізацію РПУВ в цілому або окремих рішень:</p> <p>фінансування з державного бюджету;</p> <p>кредитного фінансування;</p> <p>інвестицій;</p> <p>додаткової зовнішньої експертної та фінансової грантової допомоги.</p>	<p>дії або бездіяльність органів влади національного рівня:</p> <p>нормативно-правове регулювання (прийняття або неприйняття), що може створити загрозу реалізації окремих заходів РПУВ;</p> <p>невизначеність майбутніх економічних механізмів управління відходами як загроза економічній сталості прийнятих в РПУВ рішень;</p> <p>відсутність відповідних фінансових інструментів для організації роботи регіональної системи управління відходами.</p>

При гіпотетичному «нульовому» сценарії, якщо документ державного планування не буде затверджений, подальший стабільний розвиток території Житомирської області є проблематичним. Це може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища через негативну дію неефективного управління відходами на території області і як наслідок може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення.

В таблиці 3.2. представлена оцінка ймовірного впливу РПУВ на довкілля.

Оцінка ймовірного впливу ДДП на довкілля відповідно до контрольного переліку.

Таблиця 3.2.

№ з/п	Чи може виконання ДДП спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення стану
		так	ймовірно	ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		•		+
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		•		+
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			•	
4.	Появу джерел неприємних запахів?		•		
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневій воді?		•		+
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?		•		
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?		•		
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			•	+

10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			•	+
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	+
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?		•		
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?		•		
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?		•		
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?		•		+
Поводження з відходами					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			•	+
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?		•		+
19.	Збільшення кількості відходів I -III класу небезпеки?			•	+
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?		•		+

21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			•	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			•	+
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленими завданнями ДДП та цілями місцевих громад?			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			•	

30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			•	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			•	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			•	
Населення, інфраструктура					
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			•	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			•	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків?			•	
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			•	

39.	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	+
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			•	+
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше					
45.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?		•		
46.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	+
47.	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			•	+
49.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	+
50.	Суттєве порушення якості природного середовища?			•	

51.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
52.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	

З метою охорони навколишнього середовища та здоров'я населення передбачаються заходи з охорони навколишнього природного середовища області. Реалізація заходів РПУВ забезпечить зменшення можливого впливу на довкілля, і в наслідку мінімізує вплив на здоров'я населення.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо обов'язкового здійснення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

РПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в сфері екологічної безпеки, натомість передбачено реалізація заходів щодо покращення стану навколишнього природного середовища.

Виникнення негативного впливу, який у майбутньому може спричинити погіршення стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я після реалізації рішень ДДП «Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області до 2034 року» не очікується та не прогнозується.

При впровадженні заходів РПУВ, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення.

IV. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Заходи РПУВ, посилені економічною підтримкою, мають забезпечити поступове подолання ключових екологічних проблем Житомирської області, серед яких наступні:

Серед екологічних проблем, що можуть спричинити негативний вплив на здоров'я населення варто виділити:

1) Забруднення атмосфери: провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

2) Забруднення водних ресурсів: погіршення анафелогенної ситуації у населених пунктах, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

3) Забруднення ґрунтів: провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;

4) Деградація геологічного середовища: сприяє погіршенню анафелогенної обстановки, умов проживання населення, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;

5) Проблема накопичення відходів: відходи є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;

6) Наявність шумового, електромагнітного забруднення: спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушення сну.

7) Деградація біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшенню забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гельмінтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

Загальна мета РПУВ – створити та забезпечити належне функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на компоненти довкілля, зумовленого утворенням відходів, шляхом дотримання ієрархії управління відходами, з урахуванням економічних можливостей як держави, області, громад, так і основних

утворювачів відходів.

Для усунення можливих проблем, які можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення, необхідне впровадження рішень, що передбачені ДДП «Регіональний план управління відходами на території Житомирської області до 2034 року». Впроваджений системний підхід в управлінні відходами, як очікується, у свою чергу, призведе, до створення умов для підвищення стандартів життя населення.

Під час реалізації заходів та проєктів РПУВ необхідно врахувати наявні проблеми території, на якій заплановано впровадження діяльності та запропонувати найбільш екологічно вигідну територіально-планувальну організацію з урахуванням всіх планувальних обмежень (згідно із Державними будівельними нормами України планування та забудова територій ДБН Б.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій» та Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів ДСП 173-96 та інше).

Планувальні обмеження на території, яка запланована для впровадження діяльності визначають загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, вимоги до експлуатації та проєктування інженерних мереж, а також режим використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні та охоронні зони.

Обмеження за вимогами охорони здоров'я та захисту життя – визначається санітарно-гігієнічними нормами.

Обмеження за природоохоронними вимогами – визначається на підставі Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про природно-заповідний фонд» та іншими нормативно-правовими документами у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Обмеження за інженерно-геологічними умовами – визначається за даними інженерно-геологічних пошукових робіт.

Умови і обмеження забудови земельних ділянок враховуються при розробленні землевпорядної документації відповідної земельної ділянки.

V. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

В розділі висвітлюється інформація про різні стратегії, плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття запланованих заходів та проєктів в ДДП «Регіональний план управління відходами на території Житомирської області до 2034 року».

Розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики у сфері охорони довкілля та здоров'я населення, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні та безпосередньо стосуються ДДП. Результати аналізу

визначають ступінь врахування вищезазначених цілей документів державної політики та їх впровадження в ДДП.

Проведений огляд відповідних цілей екологічної політики передбачає загальні орієнтири, на основі яких оцінюються цілі та заходи РПУВ.

В рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони (далі - Угода про асоціацію) наша держава також взяла на себе відповідні зобов'язання. Зокрема, у главі 6 «Навколишнє середовище» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Україна обіцяла дотримуватись загальноєвропейських заходів з забезпечення екологічної безпеки та охорони довкілля.

У рамках Угоди про асоціацію співробітництво між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами має на меті збереження, захист, поліпшення і відтворення якості навколишнього середовища, захист громадського здоров'я, розсудливе та раціональне використання природних ресурсів та заохочення заходів на міжнародному рівні, спрямованих на вирішення регіональних і глобальних проблем навколишнього середовища. Таким чином підтримка екологічної рівноваги на території України є одним з найважливіших завдань України, як цивілізованої проєвропейської держави, в рамках здійснення політики щодо охорони навколишнього природного середовища та реалізації проголошеного Україною курсу на європейську інтеграцію.

Міжнародні зобов'язання у сфері охорони довкілля Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992 р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);

- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р.;

- Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі (Стокгольм, 2001 р.), яка ратифікована в Україні від 18 квітня 2007 року.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

За результатами аналізу звіту про СЕО визначено, що в межах території, де заплановано впровадження заходів та проєктів РПУВ, території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України відсутні.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угідь міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проєкту РПУВ, що є документом державного планування місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проєктуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених ДДП в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних «дружніх» до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань у даній сфері.

Основними міжнародними правовими документами щодо стратегічної екологічної оцінки є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, ратифікований Верховною Радою України 01.07.2015 № 562-VIII, та Детектива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє природне середовище, яка внесена до виконання Плану заходів з виконання Угоди Про Асоціацію між Україною (з однієї сторони) та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і іншими державами-членами (з іншої сторони), який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2017 № 1106, Бернської

Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ, існуючих в Європі.

Громадянам України статтею 50 Конституції України гарантоване право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Відповідні зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення прописані у Законах України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону здоров'я населення» і «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Схема Державної екологічної політики України

Державна екологічна політика України

Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2034 року». Мета державної екологічної політики та її стратегічні цілі

Аналіз відповідності цілей напрямів РПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України наведено в табл. 5.1.

Аналіз відповідності напрямків РПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України.

Таблиця 5.1

Напрями РПУВ	Стратегічні цілі державної екологічної політики України				
	1. Формування у суспільстві екологічних цілей і засад сталого споживання та виробництва	2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-екологічного розвитку України	4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	5. Удосконалення та розвиток державної системи природо-охоронного управління
1. Управління потоками відходів	+	+	+	+	+
2. Управління побутовими відходами	+	+	+	+	+
3. Управління небезпечними відходами	+	+	+	+	+
4. Управління промисловими відходами	+	+	+	+	+
5. Управління відходами будівництва та знесення	+	+	+	+	+

6. Управління відходами що утворилися через пошкодження (руйнування) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків	+	+	+	+	+
7. Управління відходами сільського господарства	+	+	+	+	+
8. Управління відходами упаковки	+	+	+	+	+
9. Управління відходами електричного та електронного обладнання	+	+	+	+	+
10. Управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами	+	+	+	+	+
11. Управління медичними відходами	+	+	+	+	+
12. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами	+	+	+	+	+
13. Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд	+	+	+	+	+

* Для оцінки відповідності цілей виконувалась наступна методика:
«+/-» стратегічні цілі враховано/не враховано у напрямках РПУВ
«х» стратегічні цілі нейтральні по відношенню до напрямів РПУВ

ДДП «Регіональний план управління відходами на території Житомирської області» розроблено відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інше. Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань на місцевому рівні:

I. Забезпечення загальної доступності ДДП та самого звіту про СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на офіційному вебсайті Житомирської обласної державної адміністрації, на вебсайті Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації, у місцевих друкованих ЗМІ, а також у загальнодоступному місці – в приміщенні Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації за адресою: вул. Театральна 17/20, м. Житомир, 10014 (каб. 212);

II. Проведення громадського обговорення шляхом надання письмових зауважень і пропозицій у відповідності до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

III. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів;

IV. Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;

V. Проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

VI. Вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

VII. Запровадження здійснення постійного в часі моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Крім того, зобов'язаннями у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що безпосередньо стосуються виконання заходів та проєктів РПУВ є:

- розробка документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього середовища – висновку з оцінки впливу на довкілля (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел (у відповідності до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»), дозволу на спеціальне водокористування (у відповідності до вимог Водного кодексу України);

- встановлення та дотримання санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами викидів/скидів шкідливих речовин, підвищених рівнів шуму, вібрації;

- недопущення наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- впровадження заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин;
- недопущення скидання стічних вод, використовуючи рельєф місцевості;
- недопущення скидання недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти;
- утримання в належному стані охоронних зон навколо очисних та інших водогосподарських споруд та технічних пристроїв;
- утримання в належному стані охоронних зон водних об'єктів.

Відповідно до нормативно-правової бази України РПУВ відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до РПУВ перераховані нижче.

1) Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегія затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695.

Головними цілями Стратегії є: формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах; підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; розбудова ефективного багаторівневого врядування.

2) Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року затверджені Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII. Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей: формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого

споживання та виробництва; забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України; забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України; зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення; удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

3) Національна стратегія управління відходами в Україні на період до 2030 року. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р. із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

Цілями Стратегії є: визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах; визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель; визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі; забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку; зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг; забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

4) Стратегія розвитку Житомирської області на 2021–2027 роки та План заходів на 2021–2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Житомирської області на 2021–2027 роки, схвалена рішенням обласної ради від 27.05.2021 № 67.

5) Комплексна програма ліквідації наслідків підтоплення територій в містах і селищах області на 2003-2030 роки, 3 сесія XXIV скликання № 72 від 19.09.2002;

6) Програма забезпечення реалізації державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів на території Житомирської області на 2021 – 2025 роки;

7) Програма охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області на 2023-2027 роки.

При аналізі цілей державної екологічної політики розглядалися також галузеві програми регіонального та місцевого рівня (Таблиця 1.3 Перелік діючих обласних стратегій, програм, планів дій, пов'язаних із сферою поводження з відходами).

Оцінка відповідності ДДП цілям програм державного та місцевого рівня, галузевих програм.

В процесі стратегічної екологічної оцінки РПУВ було розглянуто стратегії та програми державного, регіонального та місцевого рівня, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-

економічного розвитку. В процесі аналізу було виявлено, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до ДДП, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту РПУВ був оцінений рівень відповідності цілей, викладених у ДДП, екологічним цілям, встановленим на регіональному рівні, та ключовим відповідним цілям.

Звітом про СЕО також проведена оцінка відповідності даної РПУВ зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються ДДП, встановлені нормативно-законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, забезпечується виконання вимог нормативно-законодавчих актів у сфері охорони довкілля, державних будівельних норм та державних санітарних правил при плануванні населених пунктів. Врахування таких зобов'язань з урахуванням визначених параметрів санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, електронних полів, іонізуючих випромінювань, зон санітарної охорони від підземних джерел водопостачання, охоронних зон інженерних мереж та території природоохоронного призначення, а також дотримання режимів господарського використання встановлених в їх межах – звітом про СЕО пропонується на подальших стадіях реалізації заходів та проєктів РПУВ, а саме під час здійснення оцінки впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ДДП «Регіональний план управління відходами на території Житомирської області до 2034 року» в достатньо високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс заходів, які сприятимуть їх виконанню.

VI Опис наслідків для довкілля, у тому числі на здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.

Згідно із «Методичними рекомендаціями із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) при реалізації будівництва різних об'єктів комунальних, соціальної, інженерної та транспортної інфраструктури, промисловості. При цьому на кожному етапі в процесі будівництва та подальшої експлуатації об'єктів будуть виникати негативні наслідки у вигляді утворення відходів, порушення рослинного покриву під час провадження планованої діяльності, збільшення кількості автотранспорту. Можливо, потрібно буде проводити видалення зелених насаджень, зняття і складування поверхневого шару ґрунту. Також під час виконання будівельних і монтажних робіт слід очікувати допустимий негативний вплив на атмосферне повітря, рослинний і тваринний світи, ґрунти та водні ресурси. Крім того, при роботі двигунів будівельних машин, механізмів та автотранспорту на навколишнє середовище буде чинитися шумовий вплив – акустичне забруднення. За тривалістю зазначені види впливу будуть носити тимчасовий характер, обмежений розрахунковим терміном будівництва, по межах впливу – локальне, обмежене простором ведення будівельних робіт. Проте всі ці впливи відносяться до тимчасових і не стануть причиною суттєвого довгострокового погіршення екологічної рівноваги екосистем населених пунктів.

До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди і скиди, шум, утворення відходів, додаткове споживання ресурсів. Основна кількість забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, є відпрацьовані гази техніки та автотранспорту. Токсичність відпрацьованих газів обумовлюється змістом у них окису вуглецю й діоксиду азоту, кількість яких залежить від кількості спожитого палива та технічного стану двигунів.

Кумулятивні наслідки – розвиток негативних процесів через нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Ймовірність того, що реалізація ДДП призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності будуть мати значний сумарний негативний вплив на довкілля, – є незначною. Це пов'язане з тим, що всі види впливів на навколишнє середовище мають незначну за силою та масштабом дію (незначне збільшення чисельності населення, додаткове енерго- та ресурсоспоживання). Тому наявність та розвиток кумулятивних наслідків малоймовірні. Для стовідсоткового виявлення кумулятивних наслідків необхідно проводити постійний контроль за якістю ґрунту, харчових продуктів місцевого виробництва, питної води тощо.

Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом певного часу перевершують можливість їх асиміляції або трансформації. При дотриманні та виконанні всіх передбачених комплексних захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу який супроводжуються негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря

забруднюючих речовин не передбачається. Детальна оцінка кумулятивного впливу буде можлива в процесі експлуатації території з урахуванням даних моніторингу навколишнього середовища та проведення відповідних розрахунків. Змін клімату і мікроклімату в результаті не очікується, оскільки в результаті впровадження проєктних рішень відсутні значні виділення теплоти та парникових газів. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компонента. Можливий сумарний ефект деяких речовин при викиді забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Тимчасові наслідки для довкілля – при виконанні підготовчих та будівельних робіт вплив на навколишнє середовище на атмосферне повітря матиме короточасний та локальний характер, викиди здійснюватимуться при роботі будівельних машин та механізмів, при здійсненні зварювальних робіт, земельних робіт, при фарбуванні металевих поверхонь, при функціонуванні планованих підприємств.

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації завдань РПУВ для, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу реалізації заходів та проєктів РПУВ як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час впровадженні діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Атмосферне повітря.

В результаті реалізації РПУВ суттєвого впливу на атмосферне повітря не очікується, оскільки реалізація окремих заходів РПУВ буде призводити до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, окремих до зменшення. Всі будівельні роботи мають пересувний характер, виконуються послідовно. Такі джерела умовно можна віднести до джерел нерегулярного забруднення атмосфери, тобто викиди в атмосферу забруднюючої речовини проводяться через нерівномірні проміжки часу. Характерною особливістю цих викидів є мала часова тривалість. Даний вид забруднення носить тимчасовий характер і обмежується терміном встановлення обладнання. Розвиток інфраструктури збирання та поводження з відходами не буде призводити до викидів, що перевищуватимуть ГДК.

Кліматичні умови території.

Однією з ключових глобальних проблем сьогодення є негативний антропогенний вплив на довкілля, що є, зокрема причиною зростання концентрації парникових газів в атмосферному повітрі. Причиною зміни клімату

є динамічні процеси зумовлені природними та антропогенними чинниками. Основними джерелами викидів парникових газів є промисловість, енергетика та транспорт. До парникових газів відносяться: двоокис вуглецю (CO₂), метан (CH₄), закис азоту (N₂O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ), гексафторид сірки (SF₆).

Аналізуючи показники забруднення повітряного басейну Житомирської області, потрібно відмітити, що 2021 році в атмосферу області від стаціонарних джерел викидів надійшло 11,9 тис.т. забруднюючих речовин. Показники забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами у попередні роки становили відповідно: у 2020 році - 11,8 тис. т, у 2019 році - 12,7 тис. т., у 2018 році – 13 тис. т.

Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності вже протягом багатьох років залишаються викиди забруднюючих речовин від підприємств сільського, лісового та рибного господарство – більше 28,9% від загального; переробної промисловості – 28,1%, добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 18,7 %.

Щодо компонентного складу викидів (%) у 2021 році, то найбільша частка належить викидам речовин у вигляді твердих суспендованих частинок та метану відсоткова частка яких становила відповідно – 27,28 та 26,19% загального обсягу викидів. Велику частку обсягів викидів від загальної становили викиди сполук азоту – 16,87%, оксиду вуглецю – 16,33% та сполук сірки – 9,13 % . Крім того, від стаціонарних джерел забруднення в атмосферне повітря надійшло 0,7 млн. тон діоксиду вуглецю.

Попри окремі спостереження за наслідками глобальних змін клімату в області немає системних досліджень, які б стали основою для планування та реалізації заходів з попередження шкідливих впливів на клімат і адаптації всіх сферах життєдіяльності населення до його змін.

Негативний вплив на кліматичні умови території під час впровадження напрямків діяльності РПУВ не передбачається. Змін мікроклімату у результаті реалізації заходів, що визначені ДДП не очікується. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів запланованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Система поводження з відходами.

Житомирська область характеризується високим рівнем утворення і накопичення твердих побутових відходів. Тому питання поводження з твердими побутовими відходами потребує негайного вирішення. Більшість місць видалення відходів сміттєзвалищ (МВВ) області перевантажена, а будівництво нових потребує відведення значних площ земельних ділянок.

Важливим залишається питання потрапляння ресурсоцінних відходів на полігони та сміттєзвалища ПВ і разом з тим, впровадження у населених пунктах області системи роздільного збирання відходів, комплексної переробки та утилізації корисних компонентів побутових відходів.

Попереднє сортування відходів перед видаленням на полігон та впровадження роздільного збирання вторинних компонентів ПВ дасть

можливість зменшити обсяги розміщення побутових відходів на полігонах та сміттєзвалищах.

РПУВ передбачає заходи, реалізація яких призведе до раціонального поводження з відходами та зниження їх негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення. Очікується зниження навантаження на навколишнє природне середовище, пов'язаного з утворенням відходів та неналежним поводженням з ними.

Водні ресурси.

Впровадження заходів РПУВ матиме позитивний вплив на стан водних ресурсів, очікується зменшення забруднення поверхневих та підземних вод за рахунок припинення експлуатації МВВ, що не відповідають встановленим вимогам, забезпечення безпечного функціонування діючих МВВ, проведення модернізації об'єктів інфраструктури поводження з відходами та ін.

Земельні ресурси та ґрунти.

Реалізація РПУВ охоплює територію Житомирської області, при цьому окремі заходи визначені ним, зосередженні на локальних територіях життєдіяльності населення. Виконання заходів, що передбачені РПУВ, дозволить поліпшити загальну екологічну ситуацію на території регіону та позитивно вплинути на умови життєдіяльності і здоров'я населення Житомирської області.

Внаслідок реалізації РПУВ не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Реалізація заходів РПУВ не призведе до суттєвих змін у структурі земельного фонду, чинній або плановій практиці використання земель.

Дотримання вимог щодо розміщення та функціонування запланованих об'єктів дозволить мінімізувати їх негативний вплив на земельні ресурси області.

Рослинний та тваринний світ.

РПУВ не передбачається реалізація заходів, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі чи заплановані до заповідання території та об'єкти природно-заповідного фонду.

Реалізація РПУВ запланована за межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, земель природно-заповідного фонду України, територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову і естетичну цінність та об'єктів комплексної охорони, в зв'язку з чим можна зробити висновок, що реалізація природоохоронних заходів, що визначені РПУВ не має впливу на території з природоохоронним статусом.

Реалізація заходів ДДП не матиме суттєвого впливу на зміни та динаміку розвитку природних популяцій. Помірний вплив на тваринний світ відбуватиметься за рахунок техногенного шуму від будівельної техніки та механізмів під час реалізації заходів РПУВ щодо будівництва планованих об'єктів, споруд та комунікацій. Але такий вплив носитиме тимчасовий характер, припиняється по закінченню будівельних робіт, такий вплив можна оцінити як допустимий.

Геологічні та гідрографічні умови.

Ймовірний вплив на геологічне середовище під час реалізації заходів РПУВ, а саме проведення робіт по будівництву, реконструкції та капітальному ремонту різних видів об'єктів, мереж та споруд на території області – матиме тимчасовий характер, після закінчення будівельних робіт прилегла територія упорядковується за рахунок проведення благоустрою та упорядкування. При проведенні будівельних робіт вплив на геологічне середовище можна оцінити як помірний. Впровадження заходів, що передбачені ДДП, не призведе до зміни водно-фізичних та інших властивостей ґрунтів.

Заходами, що визначені РПУВ, не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на геологічне і гідрогеологічне середовище.

Вплив на навколишнє природне середовища планованої діяльності, що передбачена основними напрямками РПУВ та може мати значний вплив на довкілля, необхідно оцінити під час здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

Здоров'я населення.

З метою охорони навколишнього середовища та здоров'я населення РПУВ передбачаються заходи з охорони навколишнього природного середовища області. Реалізація заходів РПУВ забезпечить зменшення можливого впливу на довкілля, і в наслідку мінімізує вплив на здоров'я населення.

Звітом про СЕО надаються рекомендації щодо обов'язкового здійснення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Екологічне управління, моніторинг та інше.

РПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в сфері екологічної безпеки, натомість передбачено реалізація заходів щодо покращення стану навколишнього природного середовища.

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – заходи РПУВ не мають транскордонних наслідків на довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у зв'язку із цим немає потреби щодо визначення транскордонних наслідків документа державного планування.

Реалізація РПУВ не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація завдань РПУВ має призвести до покращення екологічної ситуації в регіоні.

Затвердження РПУВ, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також наукові дослідження у цій галузі у короткостроковий період (1-3 роки) буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація положень РПУВ буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є

важливим індикатором регіонального розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

До довгострокових наслідків відноситься питання забруднення атмосферного повітря, що склалися під впливом фізико-географічних умов басейну, насамперед кліматичних умов. Значного негативного впливу під час реалізації заходів та проєктів ДДП на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Рекреаційні зони та культурна спадщина.

Реалізація цього завдання має сприяти покращенню здоров'я населення. Впровадження передбачених заходів не призводитиме до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини. Вплив буде залежати від того, наскільки будуть дотримані природоохоронні вимоги.

VII. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на регіональному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що можуть виявлятися в процесі впровадження заходів і проєктів запланованих РПУВ. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження ДДП. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення даної РПУВ і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Реалізація РПУВ потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються напрямків РПУВ, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища населених пунктів області.

Найбільш позитивними для довкілля та здоров'я населення мають стати заходи, пов'язані з поліпшенням екологічної ситуації на території області.

РПУВ заплановані наступні природоохоронні заходи, що направлені на запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання ДДП:

- при проєктуванні полігонів ПВ мають бути передбачені рішення відповідно до вимог ДБН В 2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проєктування» у т.ч., що забезпечують експлуатаційну надійність, мінімальне відчуження земельних та інших природних ресурсів;

- реалізація інженерних заходів, що забезпечують стійкість полігона як споруди, його довговічність і безпеку довкілля;

- дотримання вимог щодо безпеки життя і здоров'я людини;

Управління відходами, що утворилися внаслідок збройної агресії російської федерації та ведення бойових дій передбачено з урахуванням:

- Постанови КМУ від 27.09.2022 №1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»;

- Постанови КМУ від 19.04.2022 №473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд»;

- Постанови КМУ від 19.04.2023 №174 «Про затвердження Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів».

- визначення місць розташування об'єктів поводження з відходами, включаючи розгляд виправданих територіальних альтернатив, передбачивши урахування пріоритету вимог екологічної безпеки (стаття 3 Закону України «Про охорону земель»);

- передбачити збереження цінних природоохоронних територій та об'єктів, забезпечення дотримання вимог природоохоронного та іншого законодавства, а також відповідності затвердженій у встановленому порядку містобудівній документації, яка згідно зі статтею 2 та ін. Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку, встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

- при проектуванні полігонів ПВ забезпечити дотримання вимог ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування»;

- ділянка для розміщення полігону ПВ повинна обиратися за територіальним принципом відповідно до схеми санітарного очищення міста регіону і проєкту районного планування або генерального плану населеного пункту;

- проведення комплексу запобіжних заходів з дезодорації, дезінфекції дезінсекції та дератизації;

- полігон повинен бути обладнаний протифільтраційним екраном, системою збирання і знезараження фільтрату, комплексом гідротехнічних споруд, системою збирання та утилізації біогазу. мати санітарно-захисну зону, систему моніторингу (системи контролю за станом підземних та поверхневих вод. атмосферного повітря, ґрунту і рослин, шумового навантаження, експлуатаційної надійності споруд, житлових умов та стану здоров'я населення), мати необхідну інфраструктуру (транспортну, комунальну).

- встановлення єдиних правил експлуатації об'єктів за умов суворого дотримання вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення;

- система моніторингу, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист нормального стану повітря, ґрунту та підземних вод;

- необхідно забезпечити проведення контролю за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони та на виробничій території атестованою лабораторією відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- вміст забруднюючих речовин у стічних водах не повинен перевищувати гранично допустимі скиди, встановлені відповідно до встановлених вимог. У разі перевищення цих показників стічні води повинні пройти додаткове очищення для досягнення цих гранично допустимих скидів;

- рівень шуму (звукових та інфразвукових коливань) не повинен перевищувати норми, що встановлені відповідними нормативно-правовими актами щодо рівня шуму у виробничих приміщеннях (заборона робіт у районах житлової забудови в нічний час та дотримання вимог «сезону тиші»);

- не допускається продовження роботи обладнання об'єкту, якщо гранично допустимі концентрації забруднюючих речовин у викидах або та скидах перевищені.

- зменшення впливу на флору і фауну;

- нагляд за відходами, що утворюються в процесі виконання робіт (регулярне транспортування будівельних матеріалів у міру просування будівництва, наявність на ділянці провадження робіт пересувних контейнерів для відходів металу, промасленого ганчір'я, нафтопродуктів тощо, обов'язковий вивіз і наступна утилізація будівельного сміття, що надходить з будівельного майданчика).

На підставі моніторингу, у випадку можливої загрози довкіллю, спричиненої технічним станом об'єкту і його елементами, сповіщаються адміністративні, контролюючі органи і населення, а також здійснюються заходи з їх усунення або попередження.

Підрядник будівельно-монтажних робіт зобов'язаний:

- дотримуватись маршрутів перевезення робітників, комплектуючих і будівельних матеріалів;

- допускати до експлуатації тільки справну техніку з двигунами, що за вмістом у відпрацьованих газах (карбюраторні) або за димністю відпрацьованих газів (дизельні) відповідають діючим в Україні екологічним нормам;

- звести до мінімуму пробіги автотранспорту на холосту роботу двигунів;

- суворо дотримуватись чинних норм і правил зі збереження флори та фауни в районі будівництва (забороняється миття будівельних машин і механізмів у водоймах, злив ПММ поза спеціально відведеними для цього місцями);

- у разі виявлення на території під час реалізації планованої діяльності об'єктів культурної спадщини чи їх частин, об'єктів або предметів археологічної спадщини, знахідок археологічного або історичного характеру, об'єктів архітектурної спадщини: у відповідності до вимог статті 23 ЗУ «Про охорону

культурної спадщини» необхідно укласти з відповідним органом охорони культурної спадщини охоронний договір;

- якщо під час проведення будь-яких земляних робіт буде виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, у відповідності до вимог статті 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини», виконавець робіт зобов'язаний зупинити їх подальше ведення і протягом однієї доби повідомити про це відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи. Земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території

Після закінчення будівельно-монтажних робіт виконується зачистка випадкових забруднень, прибирання будівельного сміття та його перевезення у відведені для цього місця.

Компенсаційні заходи. Компенсаційні заходи полягають у відшкодуванні втрат, спричинених самим процесом реалізації заходів Плану. Відшкодування, плата за користування та за будь-які відхилення від дозволених норм здійснюється згідно з вимогами діючого законодавства. Такі розрахунки проводяться на основі спеціально затверджених методик згідно зі встановленими тарифами.

На всіх етапах реалізації Плану передбачені рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони довкілля і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно з вимогами Водного кодексу України. Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря». «Про природно-заповідний фонд України».

З метою забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів при будівництві, реконструкції та ремонті об'єктів, передбачених Планом, доцільно максимально використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо.

Сукупність природоохоронних заходів забезпечить сприятливі умови для досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища.

Виконання завдань передбачених РПУВ сприятиме запобіганню погіршенню існуючої екологічної ситуації та здоров'я населення, створюватиме сприятливі умови для відтворення природних ресурсів і як наслідок досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, що є основою екологічної безпеки області.

VIII. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недосконалість інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

В процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки РПУВ розглянуті наступні альтернативи:

Зважаючи на комплексність рішень РПУВ, що обумовлюється необхідністю виконання цілей РПУВ, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень. При впровадженні заходів РПУВ, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої РПУВ. Разом з тим, в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки альтернативу: «Нульовий сценарій» – опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

Під час здійснення стратегічної екологічної РПУВ виконано:

- збір та аналіз інформації про поточний стан компонентів навколишнього природного середовища при використанні даних, зазначених у Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Житомирській області у 2021 році, Екологічному паспорті Житомирської області, тощо;
- проведення аналізу слабких та сильних сторін ДДП з точки зору екологічної ситуації;
- проведення консультацій із органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я населення;
- проведення консультацій з громадськістю – громадських обговорень та конкретного виявлення поточних екологічних проблемних питань області, та, водночас, попередження можливих негативних впливів реалізації завдань РПУВ.

При цьому використані такі методи:

- історичний метод – вивчення та аналіз формування й розвитку об'єктів території проектування у хронологічній послідовності;
- таксономічні методи – оцінка та ранжування ризиків впливу екологічних чинників на стан здоров'я населення та навколишнього середовища;
- метод ведення екологічного моніторингу – запровадження постійних у часі спостережень.

Вищевказані методи та підходи базуються на ключових принципах прийняття екологічно безпечних рішень – попередження та запобігання шкодочинному антропогенного впливу.

Основним критерієм під час проведення стратегічної екологічної оцінки проекту ДДП є його відповідність законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи під час стратегічної екологічної оцінки:

- 1) аналіз проекту ДДП з точки зору екологічної ситуації, а саме:

- проаналізовано в регіональному плані природні умови території, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;
 - розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі забруднення атмосферного середовища;
 - оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
- 2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;
 - 3) розглянуто способи ліквідації наслідків;
 - 4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;
 - 5) отримані зауваження і пропозиції до проекту ДДП;
 - 6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту ДДП.

РПУВ спрямований на дотримання високих екологічних стандартів. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від заходів та проектів РПУВ вказує на те, що реалізація РПУВ позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття та рекреаційні зони. Це означає, що РПУВ спрямований на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку і не потребує розгляду інших альтернатив.

ІХ. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг довкілля – комплексна науково-інформаційна система регламентованих періодичних безперервних спостережень, оцінки та прогнозу змін стану навколишнього природного середовища з метою виявлення негативних змін і вироблення рекомендацій з їх усунення або послаблення.

Загальнодержавний моніторинг довкілля здійснюється у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля». Система моніторингу спрямована на: удосконалення рівня вивчення і знань про екологічний стан довкілля; покращення оперативності та якості інформаційного обслуговування користувачів на всіх рівнях; підвищення якості обґрунтування природоохоронних заходів та ефективності їх здійснення; сприяння раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки, сталого розвитку.

Підприємства, установи та організації незалежно від форм їх власності та підпорядкування, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані та/або узагальнену інформацію для її комплексного оброблення (відповідно до п. 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»).

В основі моніторингової оцінки лежить система кількісних і якісних індикаторів, що характеризують повноту та ефективність реалізованих рішень та який вплив це справляє на систему управління.

Екологічний моніторинг довкілля є сучасною формою реалізації процесів екологічної діяльності за допомогою засобів інформатизації забезпечує регулярну оцінку і прогнозування стану середовища життєдіяльності суспільства та умов функціонування екосистеми для прийняття управлінських рішень щодо екологічної безпеки, збереження природного середовища та раціонального природокористування.

Державна система екологічного моніторингу довкілля є інтегрованою інформаційною системою, що здійснює збирання, збереження та оброблення екологічної інформації для відомчої та комплексної оцінки і прогнозу стану природних середовищ, біоти та умов життєдіяльності, вироблення обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних соціальних, економічних та екологічних рішень на всіх рівнях державної виконавчої влади, удосконалення відповідних законодавчих актів, а також виконання зобов'язань України з міжнародних екологічних угод, програм, проєктів і заходів.

Екологічний моніторинг довкілля здійснюється за достроковою державною програмою, яка визначає спільні, узгоджені за цілями, завданнями, територіями та об'єктами, часом (періодичністю) і засобами виконання дії відомчих органів державної виконавчої влади, підприємств, організацій та установ незалежно від форм власності.

Суб'єктами Державної системи екологічного моніторингу довкілля, відповідальними за обов'язкове здійснення Державної програми екологічного моніторингу довкілля, є міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, які згідно зі своєю компетенцією отримують та обробляють дані про стан довкілля і виробляють відповідні рішення щодо нормалізації або поліпшення екологічної обстановки, раціонального використання і забезпечення якості природних ресурсів.

Об'єктами інформатизації в Державній системі екологічного моніторингу довкілля України є процеси відомчої екологічної діяльності та їх інтеграція на локальному, адміністративно-територіальному і державному рівнях, які відповідно охоплюють:

- території промислово-міських агломерацій, санітарно-захисних зон великих підприємств в тому числі АЕС, великих водоймищ, природоохоронних зон та інших спеціально визначених просторових одиниць;
- території областей України;
- території промислово-економічних регіонів, басейнів, великих річок та України в цілому.

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку території та підвищення якості життя населення.

Оцінка фактичного впливу здійснюється на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності.

На підставі проведеного аналізу ДДП встановлено, що РПУВ відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів РПУВ не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Моніторинг реалізації РПУВ включає моніторинг реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію навантаження на довкілля, зумовленого проведенням комплексу заходів з покращення стану навколишнього природного середовища.

Моніторинг базується на розгляді індикаторів та аналізі досягнення запланованих цілей. Моніторинг екологічних індикаторів ефективності РПУВ є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме виконання заходів РПУВ.

Для якісного проведення моніторингу необхідне забезпечення регулярності збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування комплексу природоохоронних заходів у майбутньому. На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що РПУВ відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів РПУВ не справляє значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Звітом про СЕО рекомендується здійснення наступних контрольних заходів:

Моніторинг реалізації плану передбачено проводити щорічно за індикаторами досягнення цільових показників та індикаторами виконання заходів.

Реалізація Регіонального плану здійснюється відповідальними виконавцями заходів визначених у III розділі Регіонального плану.

Відповідальним суб'єктом за проведення моніторингу реалізації Регіонального плану є Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної військової (державної) адміністрації.

Цільові показники, завдання та заходи Регіонального плану за якими здійснюється моніторинг наведено у додатку 9 таблиці 3.4.1.

Відповідальні за виконання заходів, передбачених Регіональним планом, щорічно до 1 березня наступного за звітним інформують про хід їх виконання Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної військової (державної) адміністрації.

Таблиця 9.1. ПЛАН ЗАВДАНЬ ТА ЗАХОДІВ з реалізації Регіонального плану управління відходами на 2026-2034 роки

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
1. Удосконалення та наближення національного законодавства до вимог законодавства ЄС					
Затвердження місцевих планів управління відходами	6400,00	Органи місцевого самоврядування (за згодою)	Протягом року з дня набрання чинності Регіональним планом управління відходами	Затверджено місцеві плани управління відходами	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
2.Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами					
Розроблення та впровадження програм підвищення кваліфікації, проведення тренінгів/семінарів для працівників органів виконавчої влади та суб'єктів господарювання з управління відходами	*	Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою), Головне управління Держпродспоживслужби у Житомирській області (за згодою),	2026-2034	Проведено тренінги/семінари	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		Органи місцевого самоврядування (за згодою)			
3. Удосконалення інституційної структури у сфері управління відходами					
Проведення оцінки існуючої інституційної та адміністративної спроможності щодо впровадження законодавства про управління відходами, в тому числі його функціонального аналізу	*	Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026 і 2027 роки	Затверджено та реалізовано плани	У межах фінансування, передбаченого для центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, Держекоінспекції, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Розроблення та виконання планів посилення інституційного та адміністративного потенціалу	100,00	Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування	2034 рік	Затверджено та реалізовано плани	У межах фінансування, передбаченого для центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		державної політики у сфері житлово-комунального господарства Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)			господарства, Держекоінспекції, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
4. Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами					
Проведення кампанії з підвищення обізнаності з управління відходами у шкільних та дошкільних закладах освіти	*	Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, Міністерство освіти і науки України, Департамент освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, заклади освіти (за згодою)	2026—2034 роки	Проведено кампанії з підвищення обізнаності з управління відходами у шкільних та дошкільних закладах освіти Розроблено інформаційні матеріали	У межах фінансування, передбаченого для центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Сприяння запровадженню системи компостування відходів утворювачами на присадибних, дачних і садових земельних ділянках	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, центральний орган виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної аграрної політики, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою), Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Запроваджено систему компостування відходів на присадибних, дачних і садових земельних ділянках	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Забезпечення проведення тематичних позакласних заходів щодо управління відходами	100,00	Департамент освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, заклади освіти (за згодою),	2026—2034 роки	Проведено позакласні заходи	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		органи місцевого самоврядування (за згодою)			природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
5. Очищення історичних місць розміщення відходів, зокрема ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений					
Проведення інвентаризації історичних місць розміщення відходів, включаючи проведення оцінки ризиків	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	2026 і 2027 роки	Проведено інвентаризацію	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Розроблення плану поетапної рекультивації історичних місць розміщення відходів залежно від ступеня ризику об'єкта	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	2027 і 2028 роки	Розроблено план	У межах фінансування, передбаченого для центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, Держекоінспекції, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Організація рекультивациі та ліквідації історично забруднених ділянок та об'єктів залежно від ступеня ризику об'єкта	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	2027—2034 роки	Рекультивованих та/або ліквідованих історично забруднених ділянок та об'єктів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Організація з ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ та рекультивациі місць їх розміщення	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Ліквідовано сміттєзвалища	Кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства під час провадження діяльності щодо управління відходами		Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою) Головне управління Національної поліції в Житомирській області (за згодою) Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою)	2026—2034 роки	Проведено планові і позапланові заходи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища з виявленням та	Інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
				усуненням порушень законодавства щодо управління відходами	
6. Формування державної політики у сфері управління побутовими відходами					
Створення ефективної системи збирання та перевезення побутових відходів					
Оновлення матеріально-технічної бази для збирання змішаних побутових відходів та для роздільного збирання побутових відходів, щодо яких не запроваджено розширену відповідальність виробника	129500,00	Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), комунальні підприємства (за згодою), центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства	2026—2034 роки	Оновлено матеріально-технічну базу	У межах фінансування, передбаченого для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, за рахунок коштів, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення станцій перероблення змішаних побутових відходів	750000,00	Департамент екології та природних ресурсів	2026—2034 роки	Створено станції	У межах фінансування, передбаченого для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, за рахунок коштів, що формуються під час

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), комунальні підприємства (за згодою),			надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Утворення центрів/мобільних пунктів роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів, для яких не встановлено системи розширеної відповідальності виробника	55000,00	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою) суб'єкти господарювання (за згодою) комунальні підприємства (за згодою)	2026—2034 роки	Утворено центри/ мобільні пункти	У межах фінансування, передбаченого для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, за рахунок коштів, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення інфраструктури для оброблення побутових відходів					
Проведення вишукувальних робіт для визначення місць розташування	*	Департамент екології та природних ресурсів	2026 рік	Визначено місця розміщення регіональних	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
регіональних полігонів або регіональних об'єктів оброблення побутових відходів на основі попередньо визначених оптимальних «територій охоплення»/кластерів;		Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Органи місцевого самоврядування (за згодою),		полігонів або регіональних об'єктів оброблення побутових відходів	природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Встановлення вагів та пристроїв для зважування та обліку побутових відходів на об'єктах оброблення відходів		Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2027—2034 роки	Збільшено кількість об'єктів оброблення відходів, на яких встановлено ваги, на 10 відсотків щороку	У межах фінансування, передбаченого для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, за рахунок коштів, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти суб'єктів господарювання, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Будівництво об'єктів оброблення побутових відходів (відновлення матеріалів механіко-біологічного оброблення, компостування, термічного оброблення, анаеробного оброблення для виробництва біогазу)	700000,00	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Побудовано об'єкти оброблення відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, «зелені» облігації, кошти суб'єктів господарювання (за згодою), кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Проведення інвентаризації та оцінки ризику існуючих місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ) із визначенням переліку об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Органи місцевого самоврядування (за згодою), Суб'єкти господарювання (за згодою),	2026 і 2027 роки	Проведено інвентаризацію, визначено перелік об'єктів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Розроблення та затвердження планів, приведення у відповідність з вимогами законодавства місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ)	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026 і 2027 роки	Розроблено та затверджено плани	у межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Будівництво регіональних полігонів для відходів, що не є небезпечними, із можливістю створення окремих карт полігонів для видалення інертних чи небезпечних відходів або інших об'єктів оброблення відходів	602000,00	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Органи місцевого самоврядування (за згодою),	2025—2034 роки	Побудовано регіональні полігони	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		Суб'єкти господарювання (за згодою)			
Встановлення сортувальних ліній на полігонах для відходів, що не є небезпечними, для розділення відходів, що біологічно розкладаються, та створення майданчиків для компостування з метою зменшення захоронення біовідходів	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), комунальні підприємства (за згодою)	До 2030 року — на полігонах, які приймають до 100 тонн відходів на день, до 2033 року — на полігонах, які приймають більше 100 тонн відходів на день	Встановлено сортувальні лінії створено майданчики для компостування	У межах фінансування, передбаченого для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, за рахунок коштів, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти суб'єктів господарювання, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Розроблення та затвердження проєктів рекультивациі та догляду після припинення експлуатації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), експлуатація яких повинна бути припинена згідно з переліком об'єктів оброблення відходів за результатами проведеної інвентаризації	34250,00	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою),	2026—2034 роки	Розроблено та затверджено проєкти рекультивациі та догляду місць розміщення побутових відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Поетапне припинення експлуатації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають вимогам законодавства (після будівництва нових полігонів)	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою),	2028—2034 роки	Припинено експлуатацію місць розміщення побутових відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Проведення рекультивації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства, та догляд за ними після припинення експлуатації	54500,00	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою),	2027—2034 роки	Рекультивовано та/або ліквідовано місця розміщення побутових відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
7. Формування державної політики у сфері управління небезпечними відходами					

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Створення інфраструктури для оброблення небезпечних відходів					
Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення небезпечних відходів та об'єктів оброблення небезпечних відходів Визначення переліку об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена, та об'єктів, які будуть приведені у відповідно до вимог законодавства	*		2026 і 2027 роки	Проведено інвентаризацію, зокрема визначено переліки об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена, та об'єктів, які будуть приведені відповідно до вимог законодавства	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Розроблення та затвердження планів припинення експлуатації, рекультивативі існуючих місць розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів та догляду за ними після припинення їх експлуатації	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), власники місць розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів (за згодою), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері	2028 рік	Затверджено плани припинення експлуатації, рекультивативі та догляду місць розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		житлово-комунального господарства, Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації			
Приведення місць розміщення небезпечних відходів та об'єктів оброблення небезпечних відходів у відповідно до вимог законодавства	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), власники місць розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів (за згодою)	2028—2034 роки	Приведено відповідно до вимог законодавства місця розміщення небезпечних відходів та об'єкти оброблення небезпечних відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Припинення експлуатації або закриття об'єктів оброблення небезпечних відходів, які не відповідають вимогам законодавства	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), власники місць розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів (за згодою), Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	2028—2034 роки	Припинено експлуатацію об'єктів оброблення небезпечних відходів	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Проведення рекультивациі існуючих місць	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою),	2028—2034 роки	Рекультивовано місця	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів і догляду після припинення їх експлуатації, які не відповідають вимогам законодавства		суб'єкти господарювання (за згодою), власники місць розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів (за згодою), Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)		розміщення небезпечних відходів	органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення додаткових об'єктів оброблення небезпечних відходів	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), власники місць розміщення та об'єктів оброблення небезпечних відходів (за згодою) Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	2027—2034 роки	Створено об'єкти оброблення небезпечних відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
8. Створення інфраструктури для оброблення відходів промисловості					
Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення; визначення переліку об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена для приведення відповідно до вимог законодавства	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2027 роки	Проведено інвентаризацію та оцінку ризику місць розміщення відходів промисловості та визначено перелік об'єктів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Розроблення та затвердження планів щодо приведення місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення відповідно до вимог законодавства	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2027 рік	Затверджено плани та об'єкти оброблення відходів промисловості відповідно до законодавства	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Розроблення та затвердження планів припинення експлуатації, рекультиватії та догляду місць розміщення промислових відходів, об'єктів оброблення промислових відходів, які не відповідають вимогам законодавства	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації Органи місцевого самоврядування (за згодою), Суб'єкти господарювання (за згодою)	2026 рік	Розроблено та затверджено плани	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Приведення існуючих місць розміщення відходів промисловості та об'єктів оброблення відходів промисловості відповідно до встановлених вимог законодавства	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою),	2028—2034 роки	Приведено відповідно до вимог законодавства існуючі місця розміщення відходів промисловості	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		суб'єкти господарювання (за згодою)		та їх об'єкти оброблення	
Припинення експлуатації (закриття) об'єктів оброблення відходів промисловості, які не відповідають вимогам законодавства	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	2028—2034 роки	Припинено експлуатацію об'єктів, оброблення відходів промисловості, які не відповідають вимогам законодавства	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Проведення рекультивациі та догляду після закриття полігонів та місць розміщення відходів промисловості, які не відповідають вимогам законодавства	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2028—2034 роки	Кількість рекультивованих місць розміщення відходів промисловості	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення додаткових об'єктів оброблення відходів промисловості	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), Суб'єкти господарювання (за згодою)	2027—2034 роки	Створено додаткові об'єкти оброблення відходів промисловості	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
9. Формування державної політики у сфері управління відходами видобувної промисловості					

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Створення інфраструктури для управління відходів видобувної промисловості					
Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення відходів видобувної промисловості; визначення переліку об'єктів для відходів видобувної промисловості, експлуатація яких повинна бути припинена	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою) Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	2026—2027 роки	Проведено інвентаризацію та оцінку ризику місць розміщення відходів промисловості визначено перелік об'єктів для відходів видобувної промисловості	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги
Проведення інвентаризації та обліку покинутих місць розміщення відходів видобувної промисловості, оператор яких невідомий або припинений	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою) Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою)	У шестимісячний строк з дня набрання чинності Закону України «Про управління відходами видобувної промисловості»	Проведено інвентаризацію та облік покинутих місць розміщення відходів видобувної промисловості	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Розроблення та затвердження планів управління відходами видобувної промисловості	*	Суб'єкти господарювання (за згодою)	2026 і 2027 роки	Затверджено плани	Кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Виконання планів щодо приведення об'єктів для відходів видобувної промисловості відповідно до вимог законодавства	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2029—2034 роки	Виконано плани	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Виконання планів закриття, рекультивациі та утримання об'єктів для відходів видобувної промисловості після їх закриття	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2029—2034 роки	Виконано плани	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
10. Формування державної політики у сфері управління відходами будівництва та знесення					
Створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів будівництва та знесення	*	Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд (за згодою)	2026—2034 роки	Створено локальні та регіональні об'єкти оброблення відходів будівництва та знесення	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
11. Формування державної політики у сфері управління відходами, що утворилися через пошкодження (руйнування) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків, шляхом удосконалення системи та створення інфраструктури для управління відходами від руйнувань, зокрема формування мережі локальних та регіональних мобільних установок оброблення відходів від руйнувань		Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2034 роки	Забезпечено функціонування установок на територіях, що зазнали руйнувань	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
12. Формування державної політики у сфері управління відходами сільського господарства					
Створення інфраструктури для управління відходами рослинного походження					

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Створення об'єктів з анаеробного розкладання відходів рослинного походження	*	Суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Створено об'єкти з анаеробного розкладання відходів рослинного походження	У межах фінансування, передбаченого для центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної аграрної політики, Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, кошти суб'єктів господарювання кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення об'єктів для рециклінгу відходів рослинного походження	*	Суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Створено об'єкти рециклінгу відходів рослинного походження	У межах фінансування, передбаченого для Центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної аграрної політики, Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення інфраструктури для управління відходами тваринного походження					
Проведення інвентаризації об'єктів із зберігання, оброблення відходів тваринного походження та тваринних екскрементів для приведення їх кількості та потужностей у відповідно потреб оброблення відходів	*	Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою),	2026 і 2027 рік	Проведено інвентаризацію	У межах фінансування, передбаченого для Держпродспоживслужби, Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища,

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
(зокрема мобільних установок у разі виникнення спалаху інфекційних захворювань);		органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)			кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення об'єктів оброблення відходів тваринного походження	*	Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Створено об'єкти оброблення відходів тваринного походження	У межах фінансування, передбаченого для Держпродспоживслужби, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Вдосконалення управління хімічними засобами захисту рослин					
Створення та ведення реєстру місць зберігання непридатних до використання і заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин, тари від них, відходів промисловості групи стійких органічних	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою),	2026—2030 роки	Проведено інвентаризацію та створено реєстр	У межах фінансування, передбаченого для Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, МОЗ, центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної аграрної політики, Держекоінспекції, Держпродспоживслужби, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
забруднювачів та їх інвентаризація		Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)			середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Здійснення заходів з ліквідації накопичень, непридатних до використання і заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин, тари від них, відходів промисловості групи стійких органічних забруднювачів, очищення та реабілітації забруднених ними земельних ділянок	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою), Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)	2026—2030 роки	Ліквідовано накопичення та очищено забруднені ділянки	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Розроблення та затвердження планів заходів щодо ліквідації накопичень непридатних хімічних засобів захисту рослин, очищення та	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент агропромислового розвитку та економічної політики	2026—2027 роки	Розроблено та затверджено плани заходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
реабілітації забруднених ними земельних ділянок		Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою), Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)			міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
13. Формування державної політики та створення інфраструктури у сфері управління медичними відходами					
Розроблення таких проектів наказів					
Створення інфраструктури для управління медичними відходами, зокрема проведення інвентаризації об'єктів збирання та оброблення медичних відходів та визначення потреби у збільшенні існуючих потужностей та створенні додаткових об'єктів	*	Департамент охорони здоров'я Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), заклади охорони здоров'я (за згодою)	2026 і 2027 рік	Проведено інвентаризацію	У межах фінансування, передбаченого для МОЗ, Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти закладів охорони здоров'я, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Створення об'єктів для збирання, зберігання та оброблення медичних відходів	*	Департамент охорони здоров'я Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Органи місцевого самоврядування (за згодою), Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою), заклади охорони здоров'я (за згодою)	2026—2030 роки	Створено об'єкти для збирання, зберігання та оброблення медичних відходів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, в межах фінансування, передбаченого для МОЗ, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
14. Формування державної політики та створення інфраструктури у сфері управління відходами упаковки					
Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання, рециклінгу, іншого відновлення відходів упаковки	*	Організації розширеної відповідальності виробника (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2030 роки	Створено інфраструктуру	Кошти організацій розширеної відповідальності виробника, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
15. Формування державної політики та створення інфраструктури у сфері управління відходами					

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
електричного та електронного обладнання					
Проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення відходів електричного та електронного обладнання для визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів оброблення відходів електричного та електронного обладнання	*	Організації розширеної відповідальності виробника (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026 і 2027 роки	Проведено інвентаризацію	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення інфраструктури для збирання та оброблення відходів електричного та електронного обладнання	60000,00	Організації розширеної відповідальності виробника (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2030 роки	Створено інфраструктуру	У межах фінансування, передбаченого для органів місцевого самоврядування, кошти, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами (якщо не впроваджено систему розширеної відповідальності виробника), кошти організацій розширеної відповідальності виробника, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
16. Формування державної політики та створення інфраструктури у сфері управління відходами батарей та акумуляторів					

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
Проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення відходів, батарей та акумуляторів для визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026 і 2027 рік	Проведено інвентаризацію	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення інфраструктури для збирання та оброблення відходів батарей та акумуляторів	60000,00	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2030 роки	Створено інфраструктуру	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
17. Формування державної політики у сфері управління транспортними засобами, знятими з експлуатації					
Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання транспортних					

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
засобів, знятих з експлуатації					
Проведення інвентаризації об'єктів з оброблення транспортних засобів, знятих з експлуатації, та визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів з оброблення транспортних засобів, знятих з експлуатації	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою) Регіональний сервісний центр ГСЦ МВС в Рівненській, Волинській та Житомирській областях (за згодою)	2026 і 2027 роки	Проведено інвентаризацію	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2030 роки	Створено інфраструктуру	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
18. Формування державної політики та створення інфраструктури у сфері управління відходами мастил (олив) та шин					
Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного	1200,00	Органи місцевого самоврядування (за згодою),	2026—2030 роки	Створено інфраструктуру	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
використання, регенерації, іншого відновлення відходів мастил (олив)		Організації розширеної відповідальності виробника (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)			суб'єктів господарювання, кошти організацій розширеної відповідальності виробника, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання та відновлення відходів шин	1200,00	Органи місцевого самоврядування (за згодою), організації розширеної відповідальності виробника (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2030 роки	Створено інфраструктуру	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти організацій розширеної відповідальності виробника, кошти суб'єктів господарювання, інші не заборонені законом джерела
19. Створення ефективної системи управління осадам стічних вод та інфраструктури для оброблення осаду стічних вод шляхом створення нових та збільшення існуючих потужностей об'єктів оброблення осаду стічних вод	*	Органи місцевого самоврядування (за згодою), оператори комунальних об'єктів з очищення стічних вод (за згодою)	2026—2034 роки	Створено нові та збільшено існуючі потужності об'єктів та установок осаду стічних вод	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
20. Здійснення заходів на регіональному рівні щодо зменшення захоронення біовідходів					
Включення до регіональних та місцевих планів управління відходами заходів щодо зменшення захоронення	*	Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації,	2027 рік	Заходи включено до регіональних та місцевих планів	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
відходів, що біологічно розкладаються		Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент охорони здоров'я Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою) органи місцевого самоврядування (за згодою) суб'єкти господарювання (за згодою)		управління відходами	міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Реалізація пілотних проектів для впровадження системи збирання та оброблення відходів, що біологічно розкладаються, які утворюються у закладах громадського харчування, торгівлі та ринків	*	Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент охорони здоров'я Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою)	2027—2029 роки	Реалізовано пілотні проекти	у межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти, що формуються під час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти суб'єктів господарювання, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		органи місцевого самоврядування (за згодою) суб'єкти господарювання (за згодою)			
Будівництво об'єктів компостування відходів від зелених насаджень з об'єктів благоустрою	*	Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Створено об'єкти для компостування відходів зелених насаджень	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Створення установок для попереднього оброблення біорозкладної фракції побутових відходів на території комплексів механіко-біологічного оброблення відходів або території регіональних полігонів	*	Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент охорони здоров'я Житомирської обласної державної (військової) адміністрації,	2027—2028 роки	Створено установки для попереднього оброблення	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
		Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)			
Впровадження систем для використання біогазу, отриманого від дегазації відходів, що біологічно розкладаються	*	Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент регіонального розвитку Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Департамент охорони здоров'я Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2028—2029 роки	Впроваджено системи для використання біогазу	У межах фінансування, передбаченого для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Ознайомлення з практикою домашнього компостування біовідходів утворювачами на	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація),	2026—2028 роки	Проведено кампанії з ознайомлення з практикою	У межах фінансування місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища,

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
присадибних, дачних і садових ділянках		Департамент освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Заклади освіти (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)		домашнього компостування	кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Проведення інформаційно-навчальної кампанії серед населення щодо управління відходами, що біологічно розкладаються	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Заклади освіти (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2026—2034 роки	Проведено інформаційні кампанії	У межах фінансування, передбаченого для Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела
Впровадження систем для роздільного збирання біовідходів	*	Департамент екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної (військової) адміністрації (координація), Департамент освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації, Заклади освіти (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	2029—2034 роки	Впроваджено системи роздільного збирання відходів, що біологічно розкладаються	У межах фінансування, передбаченого для Мінрозвитку, Центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, Мінекономіки, Центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної аграрної політики, Держпродспоживслужби, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, кошти фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти, що формуються під

Нумерація, найменування завдань та заходів відповідає нумерації, найменуванню завдань та заходів Національному плану	Обсяг фінансування, тис. грн	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Індикатори виконання	Джерела фінансування
					час надходжень від тарифів на послуги з управління побутовими відходами, кошти міжнародної технічної допомоги, інші не заборонені законом джерела

* - фінансування визначається щороку відповідно до паспортів бюджетних програм

Отриману інформацію про результати виконання заходів та завдань Регіонального плану, а також дані про досягнення цільових показників та індикаторів виконання Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної військової (державної) адміністрації узагальнює та щороку до 1 квітня наступного за звітним готує звіт про виконання Регіонального плану, який подає голові Робочої групи з реалізації Регіонального плану управління відходами.

Х. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки РПУВ виявлена відсутність ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, що в першу чергу пов'язано із відсутністю проектування, будівництва чи функціонування потужних матеріальних об'єктів виробничого призначення та віддаленості дислокації проектної території від державних кордонів.

XI. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію

У процесі проведення стратегічної екологічної оцінки ДДП Плану Управління відходами на території Житомирської області до 2034 року було виділено першочергову пріоритетність екологічної безпеки та захисту навколишнього природного середовища, що у свою чергу слугують гарантими високого рівня безпеки, покращення стану здоров'я населення та екологічної ситуації території. Проектом документу державного планування враховані наявні проблеми області і запропонована найбільш екологічно доцільна та економічно вигідна його територіальна організація та подальший сталий розвиток.

РПУВ розроблений з урахуванням вимог Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про відходи» «Про управління відходами» з моменту набрання чинності, «Про природно-заповідний фонд України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (зі змінами), рішення сесії Житомирської обласної ради рішення обласної ради від 25.05.2017 № 634 «Про затвердження Положення про обласний фонд охорони навколишнього природного середовища і Порядку планування та фінансування природоохоронних заходів», Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, Стратегії розвитку Житомирської області на 2021–2027 роки

та Плану заходів на 2021–2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Житомирської області на 2021–2027 роки, схвалених рішенням обласної ради від 27.05.2021 № 67, інших нормативно-правових актів, державних, регіональних та галузевих програм у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Ініціатором розроблення РПУВ є Житомирська обласна військова адміністрація, розробником та відповідальним виконавцем РПУВ – є Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної військової адміністрації.

Головною метою РПУВ є створення та забезпечення належного функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля, зумовленого утворенням відходів, шляхом дотримання ієрархії управління відходами, з урахуванням економічних можливостей як держави, області, громад, так і основних

У Звіті СЕО РПУВ на виконання обґрунтованих рекомендацій запропоновано впровадження інструментів ефективного і багатостороннього моніторингу впливів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

РПУВ передбачатиме реалізацію видів діяльності щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, одночасно виконуються два критерії визначені статтею 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Таким чином, проведення процедури стратегічної екологічної оцінки РПУВ є обов'язковим.

Стратегічна екологічна оцінка РПУВ дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу на довкілля та здоров'я населення, а також використовувати результати цього аналізу для впровадження природоохоронних, ресурсозберігаючих технологій та заходів, спрямованих на запобігання, зменшення та усунення забруднення довкілля в процесі стратегічного планування.

Реалізація положень РПУВ буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором регіонального розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки як зазначалося вище буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Виконання заходів РПУВ не загрожує територіям з природоохоронним статусом, які є найбільш чутливими елементами територіальних екосистем.

Заходи РПУВ не суперечать міжнародним угодам, державним програмам та планам, а навпаки спрямовані на їх безумовне дотримання та виконання.

Розроблення РПУВ було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.

Впливи на довкілля, що будуть виникати при проведенні заходів, не будуть перевищувати нормативно допустимих рівнів, що забезпечуватиметься застосуванням сучасних технічних рішень та проходження процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД) на місцевих рівнях, за потреби.

Реалізація заходів РПУВ за умови дотримання екологічних та нормативних вимог має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля. Поєднання зусиль, спрямованих на виконання та дотримання умов РПУВ із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме підвищення рівня добробуту, здоров'я населення Житомирської області та досягнення вищих стандартів життя.

ХІІ. Виконавці Звіту про стратегічну екологічну оцінку Регіонального плану управління відходами на території Житомирської області до 2034 року.

Антонюк Віктор Володимирович	-	директор ТОВ «УкрЕкоПромПроект»
Божок Роман Петрович	-	директор ТОВ «ЕКОГЕОПРОМ»
Войнаш Денис Леонідович	-	головний спеціаліст відділу державного екологічного нагляду (контролю) поводження з відходами на небезпечними хімічними речовинами Управління державного екологічного нагляду (контролю) природних ресурсів та промислового забруднення Житомирської області Державної екологічної інспекції Поліського округу
Дяченко Анатолій Миколайович	-	заступник начальника Басейнового управління водних ресурсів річки Прип'ять Державного агентства водних ресурсів України
Кончаківська Світлана Петрівна		начальник управління державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держпродспоживслужби в Житомирській області
Ліонов Сергій Сергійович		головний спеціаліст відділу оцінки впливу на довкілля Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації
Маслюківський Максим Мар'янович	-	начальник управління з питань промисловості, торгівлі, ринку праці та планування соціально-економічного розвитку Департаменту агропромислового

розвитку та економічної політики обласної військової адміністрації

- Медвідь
Олександр
Володимирович - екологічний аудитор, директор ТОВ «ЕКО-МБ»
- Мединський
Віктор Христофорович - заступник директора департаменту, начальник управління регіонального розвитку та містобудівного кадастру Департаменту регіонального розвитку обласної військової адміністрації
- Пацева
Ірина Григорівна - доктор технічних наук, завідувач кафедри екології та природоохоронних технологій Державного університету «Житомирська політехніка»
- Свіжевський
Віктор Павлович - головний спеціаліст відділу сільськогосподарської та продовольчої політики управління агропромислового комплексу Департаменту агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної військової адміністрації
- Стеглюк Наталя
Олександрівна - головний спеціаліст відділу оцінки впливу на довкілля Управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації
- Федонюк
Тетяна Павлівна - доктор сільськогосподарських наук, професор, керівник навчально-наукового центру екології та охорони навколишнього середовища Поліського національного університету
- Чуріна
Анна Олександрівна - начальник відділу мобілізаційної роботи та спеціальних питань управління реформ і розвитку медичної допомоги населенню Департаменту охорони здоров'я обласної військової адміністрації

